

Consultation comments 089 New Buildings 4.0.

Contents

Overall comments.....	1
Generella kommentarer	11
Comments regarding compliance with the EU Taxonomy for sustainable activities	28
Produktgruppsavgränsning.....	34
Kommentarer till de individuella kraven	36
O1 Overall description of the building.....	36
O2 Points achieved	39

Overall comments

It is in general clear and readable. I would suggest merging the product choices in some clever way, making it easier to overview the different choices and their effect on the total score.

Remissinstans

MinDörr Osby AB

Vi upplever att kriterierna till stor del är betydligt mer komplicerade än de tidigare kriterierna. Synd! Det är såklart viktigt att anpassa kriterierna till taxonomin och att få kriterier som känns uppdaterade och meningsfulla men många krav är komplicerat skrivna och verkar rätt så omständliga att bevisa hur de uppfylls.

Vi tycker att flera av ändringarna är bra men är ändå oroliga för att kraven ska verka för krångliga och att beställare därmed väljer någon annan certifiering. Svår balans. Kanske kan några krav skalas ner eller tas bort? Vilka behöver verkligen vara kvar för att ge något meningsfullt? Behöver t.ex. termiskt klimat, dagsljus, egenkontroll och lufttäthet vara med? Eller kan man se det som att det är delar som tas omhand av övriga krav och uppföljning som exempelvis BBR och bygglov?

Remissinstans

Structor Miljöbyrå

Ohjeet ovat todella laajat ja niiden lukeminen & sisäistäminen vie hankkeen toimijoilta ja konsulteilta paljon aikaa mikä väistämättä nostaa hankkeen kustannuksia.. Ohjeet sisältävät todella tarkkaan spesifioituja asioita, joita voi olla vaikea noudattaa.
Taloudellisesti erittäin raskas järjestelmä - voi sulkea pois jopa keskiuuret rakentajat ja näin johtaa asumisen ja julkisen rakentamisen hintojen nousuun.
Kilpailudirektiivin ja hankintadirektiivin kannalta erittäin hankala ja voi johtaa kilpailun rajoittamista koskeviin kiistoihin.

The guidance is extremely extensive and reading & internalising it takes up lots of the project workers' and consultants' time, which will unavoidably increase the costs of the project... The instructions contain extremely precisely specified things that may be difficult to comply with. Financially, it's an extremely heavy system - even medium-large construction companies can be excluded, and this will therefore lead to an increase in the prices of residential and public construction.

Extremely challenging with regard to the Competition Directive and Procurement Directive, and may lead to disputes concerning the restriction of competition.

Remissinstans

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka

Vi vill att alla informationskrav för produkter ska täckas av informationen i eBVD/BVD och ej kräva separata dokument.

Remissinstans

Svensk Ventilation

Det ville være godt, hvis krav var organiseret mere efter hvornår det foregår i en byggeproces (placering af byggeri/valg af site, byggeriets design og arkitektur, opførsel, aflevering af byggeriet).

Som opbygningen er nu, så springer indholdet lidt frem og tilbage.

Kunne også godt ønske flere emner i indholdsfortegnelsen, det kan være lidt uoverskueligt at finde det emne man leder efter.

Pointkrav - engang stod de sammen til sidst, det er rart at have dem samlet når man vælger mellem points.

Remissinstans

Scandi Byg

Det finns i sammanhanget anledning att nämna den målkonflikt som kan uppstå mellan klimatavtryck och produktens strävan att inte innehålla oönskade ämnen. Som exempel kan nämnas övergången från dagens mässing till blyfri mässing (under 0,1 viktprocent). Att tillverka mässing ur jungfruliga råvaror genererar ca 8,4 ggr högre klimatpåverkan jämfört med tillverkning genom återvinning, vilket motsvarar en klimatbesparing på ca 3,5 kg CO₂eq/kg (T. Rydberg, IVL Svenska Miljöinstitutet, 2021). Ungefär 90 procent av dagens mässingtillverkning kommer från återvunnet material och det finns ingen kommersiell metod för att rena mässing från bly.

Vid en övergång till blyfri mässing kommer 90 till 95 av det material som kommer in till återvinning att tvingas till deponi, vilket leder till en ungefärlig 90-procentigt användning av jungfruliga material (Uppgifter från Nordic Brass). Vi måste finna ett sätt att bibehålla en hög återvinningsgrad om vi ska kunna uppfylla våra hållbarhetsmål. Det ligger även i linje med EU:s avfallsdirektiv, som ålägger medlemsländerna att vidta nödvändiga åtgärder för att avfall ska genomgå återvinningsförfarandet och undvika att kasserade produkter och material läggs på deponi. Vi vill se ett förtydligande från Svanen på hur målkonflikten mellan materiell innehåll och klimat/miljöpåverkan skall viktas vid produktval.

Remissinstans

VVS Fabrikanternas Råd

Väldigt stort dokument som är svårt att greppa helheten av kravställningarna. Går det att göra någon enklare sammanställning i början. Krävs väldigt mycket kunskap kring Svanen och kravställningar för att kunna ta sig an det.

Remissinstans

Bengt Dahlgren Göteborg AB

Pohjoismaisen joutsenmerkin tavoitteena on edistää kiertotaloutta lisäämällä uudelleenkäytettyjen rakennustuotteiden ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen tuotteiden kysyntää. Esitettyjen kriteerien on perustuttava tieteelliselle pohjalle ja oltava realistisesti toteutettavissa. Joutsenmerkin tulee myös olla periaatteiltaan materiaalineutraali. Monien markkinoilla olevien tuoteryhmien pudotessa kokonaan pois kriteerien epärealistisen tiukoista vaatimuksista johtuen, esitetty kriteeristö voi olla jopa jossain määrin vapaata kilpailua rajoittavaa.

The Nordic Swan Ecolabel aims to promote a circular economy by stimulating the demand for reused building products and products made of recycled materials. The proposed criteria must be justified on scientific grounds and be realistically feasible. The Nordic Swan Ecolabel must also be material-neutral in principle. As many other product groups on the market are excluded by the criteria's unrealistically stringent requirements, the proposed criteria may even, to some extent, restrict free competition.

Remissinstans

Teräsrakenneyhdistys ry

The Finnish translation was of poor quality.

Remissinstans

Federation of the Finnish Woodworking Industries

Link:

https://www.ecolabel.dk/da/aktuelt/nyheder/2022/01/~link.aspx?_id=A3C9804C7340476EBF20ED59BDC4D172&_z=z

"Et svanemærket byggeri er godt for både miljøet og for de mennesker, der skal opholde sig i bygningen. Det lever op til skrappe krav i hele livscyklus og er bl.a. kendetegnet ved lavt energiforbrug og godt indeklima. Samtidig lever byggematerialer og kemiske produkter op til skrappe krav til miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Både byggeproces og det færdige byggeri bliver gennemgået af en uvildig tredjepart, hvilket sikrer en høj byggeteknisk kvalitet og en fremtidsorienteret investering for ejeren. Netop disse faktorer gør, at både private og offentlige aktører i byggebranchen for alvor har taget Svanemærket til sig."

Ovennævnte Kvalitets Sikring af uvildig trediepart er tilsyneladende bevidst udeladt i generation 4 (uden at det er blevet angivet i webinarets materiale) som ændringer fra generation 3. Dette bør ikke undlades. Det er helt nødvendigt at gennemføre Kvalitetssikring af byggeriet med en uvildig trediepart og efterfølgende KS-rapport.

Undertegnede har nu gennemført ca. 20 stk. KS-rapporter og har ved gennemgange fundet mange væsentlige fejl ved nybyggerierne.

Grundlæggende har kriteriet "O34 Inspektion af færdig bygning" været kluntet beskrevet og herunder har været angivet, at Citat: "Kontrollen sikrer en høj kvalitet og minimerer risikoen for klassiske byggefejl, som eksempelvis fugt-problemer. Dermed opnås både en sund bygning og en fremtidsorienteret investering for ejeren af byggeriet." Førnævnte citat fra hjemmesiden kan ikke lade sig gøre, da den uvildige trediepart først (ifølge kravet), skal komme og besigtige et færdigt byggeri, lige før de kommende beboere flytter ind. Alle f.eks. badeværelserne ser pæne og nydelige ud, men hvad der skjuler sig bag overfladen kan ikke ses. F.eks. er det ikke muligt, at se om fliserne i et badeværelse er opsat korrekt, når først badeværelset er helt færdigt. Jeg har set (fordi bygherren accepterede, at jeg besigtigede flere gange, tidligt i byggeprocessen) mange fliser blev opsat på meget mangelfulde opsmurte membraner på gasbetonvægge. Membranerne var udført med klasket/opsmurt og med mange store helligdage og iblandet mørtelklumper, samt udført i frostvejr. Der udover var der ikke gjort plads i hjørnerne til bagstop bag de "pæne" mastikfuger. Mastikfugerne var bare fuget "pæne" i hjørnerne, men uden den bagvedliggende usynlige korrekte udformning af fugeprofilen for, at sikre den optimale vedhæftning.

Den uvildige trediepart er nødt til at komme flere gange i byggeprocessen og gerne helt fra det første prøvehus er opstillet, og herved kan klassiske byggefejl med fugtproblemer opdages i tide og ikke når byggeriet først står færdigt, for så er det næsten altid for sent, at rette op på fejlene (og de fleste beboere er allerede flyttet ind).

Der udover kan jeg opliste de fejl for hvert byggeri, som jeg har konstateret og beskrevet i KS-rapporten for det enkelte byggeri. Se <https://www.ks-af-svanemaerkning.dk/>

Min fornemmelse er, at byggeledelsen altid anvender mine KS-rapporter/mailkorrespondancer proaktivt, således, at mine bemærkninger tages aktivt til efterretning. og anvendes i den løbende byggeproces.

Kvalitets Sikring skal styres og ikke bare indskrives i de forskellige skemaer fredag ved fyraften. Jeg har set skemaer hvor fliseentreprenøren godkender de opsatte vægfliser i badeværelser f.eks. om mandagen og onsdagen efter, så godkender han den opsmurte membran, der jo selvfølgelig sidder bag fliserne. Det er godt nok flot klaret, at kunne se membranen gennem vægfliserne?

Jeg vil meget kraftigt advare om, at det vil være at lade ræven (entreprenøren) vogte gæs, hvis byggeriet ikke inspiceres af en uvildig trediepart (der er altid gode håndværkere, men der er også en hel del dårlige håndværkere).

Med venlig hilsen

Finn Pedersen

BYG.VVS.RÅD

GARBOESVEJ 8, 3080 TIKØB

eller KOLONIVEJ 5, 5450 OTTERUP

Tlf.: 61 45 84 78

e-mail BYG.VVS.RAAD@outlook.dk

CVR nr.: 0026648696

<https://www.ks-af-svanemaerkning.dk/>

Remissinstans

BYG.VVS.RAAD

Övergripande reflektion efter att ha tagit del av 4.0 är av Svanen helt har tappat sin identitet och det som var systemets USP, nämligen att fokusera på kemiskt innehåll och inte styra hårt på andra parametrar. Detta gjorde systemet något sånär hanterbart och möjliggjorde att majoriteten av projekt kunde applicera systemet. Den typen av tillkommande kravställningar som finns i remissen påminner mycket om BREEAM och innebär stora mängder merarbete och merkostnader. Detta kommer troligtvis medföra att de flesta projekten kommer att välja att certifieras enligt något annat system.

Remissinstans

Veidekke Entreprenad

Har Svanen gjort någon övergripande analys av kostnadskonsekvenserna för de nya kraven? Är tanken fortsatt att Svanenmärkning av nya byggnader ska kunna genomföras för många invånare, eller leder de nya kriterierna mot att enbart dyra bostäder går att certifieras?

Remissinstans

Anebyhusgruppen AB

Efter ha arbetat med ett svanen-projekt upplever vi att alla dokument är ostrukturerade, vi finner ingen röd tråd mellan dem. Skulle hellre vilja ha dokumenten i den ordning som de ska skickas in i allt efter projektet fortlöper (inte efter era rubriker). P-dokumentet kunde ha samma nummer som O-dokumentet som det är kopplat till, gäller även bilagorna. Bilagorna skulle även kunna ligga i direkt anslutning till O-dok - allt för en bättre överblick!

Ser fram mot att kunna skicka in samtliga dokument till någon form av portal där er hantering/godkännande enkelt kan följas.

Remissinstans

Eksjöhus Modulbygg AB

Vi støtter økt oppmerksomhet rundt klimagassutslipp, sirkulærøkonomi og levetid. Det er imidlertid viktig at kravene formuleres slik at man unngår grønnvasking. Kravene må ses i sammenheng, og ikke gå på bekostning av hverandre.

Remissinstans

Norske Trevarer

Kriteeristöissä on vaatimuksia, jotka eivät ole nykyisellään realistisesti toteutettavissa. Tämä koskee esimerkiksi vetypelkistystä terästeollisuudessa ja hiilidioksidin talteenottoa sementtiteollisuudessa. Vaatimusten tulisi perustua ratkaisuihin, jotka ovat käytettävissä 2020-luvulla. Myös muita epärealistisia vaatimuksia on esitetty yksityiskohtaisissa kommentteissa.

Pelkona on, että kriteerit tällaisenaan tulevat lisäämään kohtuuttomasti hakijan työmäärää ja byrokratiaa hankinnoissa. Kaikkien alkuperäselvitysten tulisi perustua olemassa oleviin virallisiin standardeihin tai paremmin määriteltyihin selvityksiin, jotka ovat yksiselitteistä toteutusta. RT painottaa, että Suomessa käytettäväksi ehdotetuissa kriteereissä tulisi viitata Suomessa

vahvistettuihin standardeihin, joiden olisi tietysti hyvä olla yleiseurooppalaisia; kaikkien ympäristömerkintöjen tulisi pyrkiä kohti tätä harmonisointia. Lisäksi kriteereissä tulisi hyödyntää, niihin viittaamalla, jo pitkään käytössä olleita yleisesti hyväksyttyjä, pitkälti EN-standardipohjaisia kansallisia arviointimenetelmiä, kuten rakennusten S1-sisäilmastoluokitus ja rakennustuotteiden M1-päästöluokitus. Näin vältetään päällekkäisten ja jopa ristiriitaisten arviointien ja menetelmien esittäminen ja käyttö samojen vaikutuskategorioiden arvioinnissa.

Ehdotetut dokumentaatiovaatimukset ovat osin niin monimutkaisia, että hankinnan resurssit eivät riitä tutkimaan niitä useiden eri tuotteiden kesken. Tällöin asiakkaiden valinnanvara eri ratkaisuille poistuu, rakentamisen kustannukset kasvavat ja toimitusongelmiin liittyvät riskit kasvavat (korvaavia tuotteita ei saatavilla).

Kriteeristön tulee olla yhdenmukainen, mutta ottaa huomioon erot eri Pohjoismaiden välillä. Tällä hetkellä ehdotetuista kriteereistä ainakin O7, P5, O16, O38 ja O40 tulisi yhdenmukaistaa suomalaisen lainsäädännön ja laskentatapojen kanssa. Selkeyttä lisäisi, mikäli kriteeristö kirjoitettaisiin puhtaaksi jokaisen soveltamiseen näkökulmasta.

Kiertotalouteen ja resurssitehokkuuteen liittyvät kriteerit on esitetty sekavasti. Kohdissa O15, O16 ja P10 viitataan ristiin toisiinsa sekavasti, minkä lisäksi niissä viitataan myös kriteereihin O8, O9 ja O10. Kokonaisuutta tulee selkeyttää kriteerikohtaisten kommenttiemme lisäksi.

Viitaten kohtaan O29 Kupari mutta myös muihin ongelmakohtiin on oleellista, että Joutsenmerkki keskittyy jatkossa todellisten eri hyötyjen osoittamiseen läpinäkyvin perustein ilman liian läpinäkyvää oman merkinnän ylikorostamista.

The proposed requirements contain requirements that are not realistically feasible at this time. This applies, for example, to hydrogen reduction in the steel industry and carbon dioxide capture in the cement industry. The requirements should be based on solutions that are available in the 2020s. Other unrealistic requirements are outlined in detailed comments.

The concern is that the requirements as they are will unreasonably increase the amount of work and bureaucracy faced by the applicant during procurement. All declarations of origin should be based on existing official standards or better specified reports that are unambiguous to implement. RT emphasises that requirements proposed for use in Finland should refer to standards confirmed in Finland, which would ideally be general European standards; all environmental markings should strive towards such harmonisation. In addition, the requirements should take advantage of longstanding and commonly approved national assessment methods based largely on EN standards by referring to these, such as the S1 individual indoor environment classification for buildings and the M1 emissions classification of building products. This would avoid the proposal and use of overlapping and sometimes conflicting assessments and methods when assessing the same impact categories.

The proposed documentation requirements are so complex that procurement resources are not sufficient to study them among several different products. This removes the customers' choice of different solutions, the costs of construction increase, and the risks of delivery-related issues rise (substitute products are not available).

The requirements must be consistent while taking into consideration the differences between the different Nordic countries. Currently, requirements O7, P5, O16, O38 and O40 should be made to conform with Finnish legislation and calculation methods. It would be clearer if the requirements were rewritten from each applicable country's perspective.

The requirements concerning circular economy and resource efficiency are presented in a confusing manner. Sections O15, O16 and P10 cross-refer to each other confusingly, and they also refer to sections O8, O9, and O10. The overall text should be made clearer in addition to our criteria-specific comments.

With reference to section O29 Copper, but also to other problematic sections, it is essential that in the future, Nordic Swan Ecolabelling focuses on transparently indicating the true different advantages without too much obvious emphasis on their own label.

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

Exempted areas, materials and product.

Det er anført at elevatorer ikke er taget med. Dog kan det misforstås, da elevatorskakte er en konstruktionsdel, som kan vælges i cement og betonkriterierne.

Det er ligeledes anført at formolie til forme til betonstøbning ikke er medtaget. Det anbefales at medtage formolie, da der tidligere er gennemført et stort udredningsarbejde i Danmark, som havde til formål at få udryddet formolier, der gav anledning til kulbrinter i spildevand fra betonproduktion. Det anbefales at medtage formolier, da det anvendes både på byggepladser og til præfabrikation.

Remissinstans

DI Byggeri, Træ- og Møbelindustri, Danmarks farve- og Ilimindustri, Aluminium Danmark.

Bra att P kraven kommer i samband med O-kraven i dokumentet.

Kännns som att kvalitetssidan kontrollen av projektet har minskats av svanen. Ex slutbesiktningsprotokoll etc.

Remissinstans

Besqab

Almennt góðar breytingar en við óttumst að þetta séu of miklar breytingar í einu skrefi. Þetta eru orðnar það miklar kröfur að erfitt er að ná þessu og við óttumst að kostnaðaraukningin yrði það mikil að svansvottun væri ekki lengur fýsilegur valkostur.

Remissinstans

JÁVERK ehf

Based on our review of this proposal, we believe that some requirements needs to be rewritten. Both simplify how they are written but also change the requirement levels. We want you to send these for consultation again. We are happy to participate and contribute to the design of these requirements before the final version is released.

Remissinstans

JM AB

Generellt använd benämning på ytor mm som stämmer överens med BBR.

Remissinstans

OBOS Sverige AB

Esitetty kriteeristö on näkemyksemme mukaan tällaisenaan mahdoton toteuttaa. Lisäksi se nostaa suhteettoman paljon rakennushankkeen kustannuksia ja projektikohtaista työtä. Kaikkien pyydettyjen laskelmien tekeminen, selvitysten kerääminen, laskujen ja osuuksien kerääminen, toimitusketjujen jäljitykset ja kaksoiskirjanpito materiaaliin ja Joutsenmerkkiportaaliin edellyttävät merkittävää lisää henkilöstömäärää. Lisäksi edellytettävät konsulttiselvitykset (esim. P5, O15, O36, P14, O38, O39, P16, O40) nostavat kustannuksia reilusti vaadittavien tuote- ja materiaaliavaatimusten lisäksi (uutena esimerkiksi O5, P1, O8-O10, P6, O35).

Toivomme, että Joutsenmerkkiin lisätään periaatetta materiaalineutraaliudesta ja poistetaan nähdäksemme epäpäteviä rajoituksia erilaisille energiaratkaisuille. Esitettyssä luonnoksessa vähähiilisen betonin ja teräksen käytöstä ei myönnetä lisäpisteitä (pakollisia kriteerejä), mutta puurakentamisesta myönnetään. Lisäksi aurinkoenergiasta myönnetään reilusti pisteitä, mutta maalämmöstä ei saa käytännössä ollenkaan pisteitä (maalämpö rajattu kaukolämpöverkkojen ulkopuolelle). Yleisesti ottaen maalämmöllä saavutettavat päästövähennykset ovat suurempia kuin aurinkosähköllä saavutettavat.

Kriteeristö on ollut kokemuksemme mukaan sekavasti kirjoitettu. Sekä JM:n, että yhteistyökumppaneiden on ollut haastavaa kommentoida sitä monilta osin. Tästä syystä olisi läpinäkyvää järjestää toinen kommenttikierros tarkennettavien kriteerien osalta. Lopullisessa kriteeriversiossa ei voi mielestämme olla vastuuvapauslauseketta käännökseen (vrt. teksti ”vain englannin kielinen versio pätee”).

Kriteeri tulee näkemyksemme mukaan tällaisenaan lisäämään kohtuuttomasti hakijan työmäärää ja byrokratiaa hankinnoissa. Kaikkien alkuperäselvitysten tulee perustua olemassa oleviin virallisiin standardeihin tai paremmin määriteltuihin selvityksiin, jotka ovat yksiselitteistä toteuttaa. Ehdotetut dokumentaatiovaatimukset ovat niin monimutkaisia, että hankinnan resurssit eivät riitä tutkimaan niitä useiden eri tuotteiden kesken. Tällöin asiakkaiden valinnanvara eri ratkaisuille poistuu, rakentamisen kustannukset kasvavat ja toimitusongelmiin liittyvät riskit kasvavat (korvaavia tuotteita ei saatavilla).

Kriteeristössä on paljon kohtia, joissa vedotaan etsimään tietoa esimerkiksi laskuilta. On hyvin epätodennäköistä, että koko toimitusketjun toimijat ovat valmiita jakamaan laskutietojaan (hankintahinnat ja myyntihinnat). Huomautamme, että kaikkien näiden dokumenttien läpikäynti lisää myös paljon Joutsenmerkin omaa työmäärää sertifiointien paikkansapitävyyden ja hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi. Laskuja pyydetään esittämään esimerkiksi kriteereissä P13, O9, O10 ja O35. Kaikki vaatimukset pitäisi myös kuvata mielestämme jo itse kriteerissä, eikä liitteissä pitäisi esittää enää uusia vaatimuksia.

Liitteet tulee kääntää myös suomeksi. Jos on oletettavissa, että liitteitä tarvitaan taustadokumentiksi, pitää hakijan täytettäväksi tarkoitettuihin liitteisiin merkitä tekijäksi hakija / toimittaja, valmistaja. Muuten niitä on hankalaa saada toimittajilta.

In our view, it is impossible to fulfil the proposed requirements in their current state. They also significantly increase the costs of the building project and project-specific work. Carrying out all of

the requested calculations, collecting reports, invoices and proportions, tracing supply chains and double bookkeeping in a logbook and the Nordic Swan Ecolabel portal require a significant increase to staff numbers. In addition, the required consultant reports (e.g. P5, O15, O36, P14, O38, O39, P16, O40) increase costs significantly in addition to the required product and material requirements (new e.g. O5, P1, O8-O10, P6, O35).

We hope that a material neutrality principle will be added to the Nordic Swan Ecolabel and that the unjustified (in our view) restrictions on various energy solutions will be removed. The draft does not award additional points for the use of low-carbon concrete and steel (obligatory requirements), but it does for wood construction. In addition, lots of points are given for solar energy, but in practice, none are given at all for the use of geothermal heat (geothermal heat is excluded from district heating networks). In general, the emissions reductions achieved through geothermal heat are larger than those achieved using solar power.

We felt that the requirements were rather messily written. It has been difficult for both JM Suomi and partners to comment on it in many areas. For this reason, it would be transparent to organise another round of comments for requirements that require review. In our opinion, the final version of the requirements cannot include a liability disclaimer clause in the translation (e.g. "only the English version of these requirements applies").

We feel that the requirements as they are will unreasonably increase the amount of work and bureaucracy faced by the applicant during procurement. All declarations of origin should be based on existing official standards or better specified reports that are unambiguous to implement. The proposed documentation requirements are so complex that procurement resources are not sufficient to study them among several different products. This removes the customers' choice of different solutions, the costs of construction increase, and the risks of delivery-related issues rise (substitute products are not available).

In many places, the requirements require you to search invoices for information. It is extremely unlikely that the entire supply chain's actors will be prepared to share their invoicing data (procurement prices and sale prices). We point out that going through all of these documents also greatly increases Nordic Swan Ecolabel's own workload to ensure that certification is valid and that applicants are treated equally. Invoices are requested in e.g. criteria P13, O9, O10 and O35. We also feel that all criteria should be outlined in the requirement itself, and no new requirements should be presented in the appendices.

The appendices should also be translated into Finnish. If it is assumed that the appendices are required as background documentation, applicant / supplier, manufacturer must be marked on the appendices to be filled out by the applicant. Otherwise these will be difficult to obtain from suppliers.

Remissinstans

JM Suomi Oy

Generell kommentar: Det är en rejäl skärpning av kravnivån, på nästan samtliga krav. Misstänker att ni fått till er det redan från fler håll. Det är också omfattande krav, som närmar sig Breeam i omfattning, och inte helt harmoniserar med den utveckling vi driver i branschen, vilket gör att det är svårt att uppfylla många av kraven på ett effektivt avseende dokumentation och administration. Sammantaget med den utvidgade omfattningen, skärpning på väldigt många områden och detaljstyrning på sätt som inte synkroniserar med hur beställare och entreprenörer arbetar med

avtal och uppföljning, gör att kraven som helhet riskerar att bli mycket kostnadsdrivande och inte anses möjliga att uppfylla. Ett större omtag krävs med fokus att se vilka krav som verkligen ger miljönytta, och väga krav mot varandra. Ni har gjort ett stort arbete i att ta fram krav i en bransch i utveckling där miljöcertifiering har blivit en hygienfaktor. Många bra initiativ, men justeringar krävs för att nivå och arbetssätt ska fungera fullt ut.

Vi hoppas att ni fortsatt känner ett stöd från branschen och oss Licensinnehavare i utvecklingen av kriterierna. En fortsatt dialog för att stämma av och landa på en rimlig kravnivå är önskvärt från oss licensinnehavare, och ger en smidigare process för både er och oss.

Det finns också en stor risk att det höjda dagsljuskravet, flera kostnadsdrivande krav i kombination med att Miljöbyggnad öppnar för certifiering av hela projekt ger en betydligt minskad efterfrågan på Svanenmärkta byggnader. Det är en viktig balans att få med branschen, och det är en kostnadsfråga i slutändan vad som är rimligt för ett projekt att betala för en miljöcertifiering.

Remissinstans

NCC

Treindustrien er positiv til at Nordisk Miljømerking i de nye foreslåtte kriteriene til Svanemerkede bygg i tillegg til miljø har større fokus på klima, levetid og sirkulære kvaliteter. Treindustrien vil understreke viktigheten av at disse temaene må ses i sammenheng.

Remissinstans

Treindustrien

Positivt att Svanen tar ett större helhetsgrepp och berör fler miljöaspekter i ett sätt att utveckla branschen. Dock flera krav som riskerar att bli kostnadsdrivande, obligatoriska och valbara poängkrav, risk att Svanen blir en "premium"-produkt som inte är för alla - se över syfte i förhållande till miljönytta samt kund.

Remissinstans

Serneke Sverige AB

Definitions section:

- Please amend the definition of construction products to include treated wood.
- Please include a definition of heavy metals, e.g. "Heavy metals refers to lead, cadmium, arsenic, chromium (VI), mercury and their compounds."

Remissinstans

Arxada

Vissa områden bör förtydligas och kontrolleras mot kriterier som används för svanenmärkta produkter idag.

Tex. Kraven i O35 upplevs inte linjera med kraven i Svanens kriterier för svanenmärkta fönster och dörrar.

Remissinstans

NorDan

Som bedrift, ønsker vi at våre produkter vil få miljømerke. Av denne grunn skal bedriften forbedre seg for å oppfylle angitte krav.

Remissinstans

Element Nor

Välskrivet. Stort.

Remissinstans

PE Teknik & Arkitektur

Svanen borde behålla samma numrering som tidigare, allt blir mycket rörigare då kriterierna byter nummer.

Remissinstans

Bonava Sverige AB

Generella kommentarer

Jeg vil gerne foreslå, at der oprettes forskellige niveauer af Svanemærket byggeri, så de, der gerne vil gøre noget ekstra ud over kravene i standard Svanemærket, kan skilte med det. En stor del af DGNBs succes er, at der er gået sport i at opnå så stor en medalje som muligt. Alle kan forstå at guld er bedre end sølv. Det er pædagogisk, let forståeligt og animerer til at hæve ambitionsniveauet.

Energimærket er et andet godt eksempel. A er bedre end B osv.

De nye krav til Svanemærket er en del højere end det nuværende niveau, og vil sikkert afholde nogle bygherre fra at søge Svanemærket. Hvis de nye krav svarer til en Sølv Svane, men der vil være muligt at få en Bronze Svane hvis pengene og ambitionsniveauet ikke holder, så er det vel stadig bedre end ingenting, og betyder flere kunder for Svanemærkningen.

Remissinstans

BBP Arkitekter

Jag som privatperson är helt förfärad över att dagens hus byggs så att de måste rivas om ca 60 år. Jag har inte satt mig in noga i Svanenkriterierna men skulle önska att de utformades på ett sådant sätt så att husen blev möjliga att stambyta, byta elstigar i samt i övrigt genomföra renoveringar utan att behöva riva hela huset. Jag vet det här för att min bror är arkitekt i Stockholm. Många uppdrag av det han får att rita gäller hus som inte kan renoveras utan måste rivas när avloppstammar elstigar mm är uttjänta. Detta är särskilt vanligt vad gäller bostadsrätter som byggs av byggföretag som säljer och sedan lämnar över ansvaret till bostadsrättsföreningen.

Jag vet inte hur man ska utforma regler för att motverka detta men tycker att det borde vara den helt överordnade miljöprincipen att huset ska kunna stå i ca 200 år eller mer och att alla material ska kunna renoveras och bytas ut utan att det blir så dyrt så att rivning blir lönsamt.

Vissa allmännyttor och andra hyresföretag gör beställningar för att husen ska stå längre och kunna renoveras. Bl a gör Stockholms Koperativa bostadsförening SKB det (www.skb.org) det. Kanske kan de lämna input på hur skrivningarna ska vara.

Remissinstans

Klimatsvaret

Områden, material och produkter; Områden, material och produkter som undantas är bland annat installerings-/styrenheter för vatten, ventilation och värme. Vi anser att den gruppen bör tydliggöras bättre genom att ange vilka produkter som ingår.

Remissinstans

VVS Fabrikanternas Råd

I read the finnish vversion, I think this part if the criteria has been clarified and it is easy to read and charts are infomative.

Remissinstans

Teijo-Talot OY

Områden, material och produkter som undantas är bland annat installerings-/styrenheter för vatten, ventilation och värme. Vi anser att den gruppen bör tydliggöras bättre genom att ange vilka produkter som ingår.

Remissinstans

Grohe

Sid 9, pkt 4: Oklar definition/gränsdragning: i/under/över bottenplatta? Omfattas installationerna?

Remissinstans

Eksjöhus Modulbygg AB

Kapittel 1 er i høringsdokumentet ""Vad omfattas av kraven"". Jeg tolker det til at kapittel 1 omfatter punkt 1 (Vad omfattas av kraven), 2 (Överensstämmelse med EUs taxonomi) og 3 (Allmänna krav) i høringsdokumentet.

Kommentar til kapittel 1: Som en overordnet føring ønsker Nordisk miljømerking å utvide omfanget av Svanemerking av bygninger til å omfatte nye bygningstyper (kontorlokaler), samkjøring med EUs Taksonomiforordning og til det vi tolker som en bredere forståelse av miljøbegrepet (krav til klimagassberegning og miljømerkede produkter).

- Utvidelse med tanke på bygningstyper har vi ingen innspill til.
- Samkjøring med Taksonomien ses på som et fornuftig og naturlig grep. Dette støttes fullt ut.
- Utvidelse av Nordisk miljømerkings miljøbegrep har vi delte tilbakemeldinger om. Dette beskrives nærmere i tilbakemeldinger om kapittel 4.

Remissinstans

Norkse Trevarer

Saknar grundmotivering samt motivering för resp krav och gränsvärden. Det gör remissunderlaget ojämnt och otydligt till vilka nationella och internationella riktvärden man syftar till. Olika från krav till krav. Ojämnt underlag. En bra certifiering förtydligar ambition och process, otydlighet ökar krånglet.

- Konsekvensanalys av helhet och resp krav?
- Processen. Remiss, nästa steg? Ta del av kommande utkast? Oklart.

Kriterierna sätter fokus och vill stärka det vi pratat om:

- Linjering med taxonomin/bygger man Svanenmärkt så linjerar fastigheten med taxonomin.
- Klimatberäkning av fastigheten linjerar med klimatdeklarationen. Och vår egen struktur.
- Farhågor som ökade produktionskostnader delvis genom att det är otydligt och delvis genom höga gränsvärden som är i nästintill forskningsstadiet: vitvaror, radon, cirkulära material. Hur slår det? Oklart.

Remissinstans

Stena Fastigheter AB

För tvåkomponentsprodukter som används vid prefabricering gäller följande:

Antingen måste delkomponenterna eller den härdade tvåkomponentsprodukten uppfylla de kemiska kraven.

Kommentar: Samma krav bör gälla för hårdplastprodukter som appliceras på plats. Lagstiftningen har reglerat användningen av hårdplaster. I Arbetsmiljöverkets AFS 2014:43 med ändringar samt enligt Reach 1907/2006 Annex XVII pkt 74 finns krav på utbildning vid användning av hårdplaster. I AFS:en finns även krav på skyltning i anslutning till arbetsplatsen i syfte att upplysa andra om riskerna.

Remissinstans

Tremco CPG Sweden AB

Under avsnitt, ""Licensens giltighetstid"" skulle behöva kompletteras med vad som gäller med pågående projekt. Gäller ansökan när man får sitt licensnummer hela vägen för tex kriterie version 3? Eller behöver projektet vid någon brytpunkt gå över till version 4? Hur fungerar det med HPP när det finns två versioner av kriterier?

Undantagna områden: Hiss ska de då inte heller ha halogenfria kablar?

Remissinstans

Besqab

Please specify how long it is possible to design and build according to version 3 criteria in addition to the validity of the criteria. The criteria should indicate whether they can be processed in the basic license and how they are verified in the basic license. It must be possible to carry out background

checks on all standard solutions and standard suppliers already in the basic license. In our view the criteria increases project-specific work too much in addition to increased costs. Completing all the requested documentation (e.g. calculations, collecting reports, collecting invoices and shares and (in Finland) keeping two separate lists for the material log and the Swan Portal) require significant additional staffing. A description of how to proceed in a following situation should be added to the criteria: a product has been approved for use in a Swan-labeled building but during the construction period it appears that the product does not meet all the requirements of the Swan Label. We hope that the Swan Label will take better account of the opportunity for home buyers to make high-quality and versatile interior choices. At least in the Finnish market the proposed criteria significantly limit the solutions and products that a home buyer can choose for their own home. Examples of such criteria are O5, O6, P2, O13 and P13. The criteria should be uniform but take into account the differences between the Nordic countries. For example of the currently proposed criteria at least O7, P5, O16, O38 and O40 should be harmonized with Finnish legislation and calculation methods. Clarity would be added if the criteria were written cleanly from the perspective of each country where the criteria is used. Overall comment to the criteria is that it is confusingly written and it can be challenging to understand the objective/how to meet many of the criteria both for the applicant and a supplier of material/product."

Remissinstans

JM AB

Når man skal oversette til norsk bør "kapillærbrytende sjikt" skrives som drenslag (hvis det er det som menes). Det er ikke tydelig hva som menes med kapillærbrytende sjikt i denne sammenhengen og det brukes nødvendigvis i denne sammenhengen på norsk.

Remissinstans

Norconsultent

Generellt använd benämning på ytor mm som stämmer överens med BBR.
Har Svanen gjort någon övergripande analys av kostnadskonsekvenserna för de nya kraven?
De obligatoriska kraven upplever vi som betydligt mer teoretiska, svårare och i vissa delar svårtolkade vilket gör att märkningen tappar attraktionskraft. Det är svårbedömt men det medför eventuellt att kriterierna blir allt för teoretiska och kostnadsdrivande för certifiering av enstaka småhus eller mindre flerbostadshus. Det är mycket utredningar och dokumentation som krävs för en liten byggnad. Förslag att se över enklare regler för dessa typer av hus.
En stark småhusindustri där en stor andel kan Svanen-märkas kan vara en framgångsfaktor för branschen.

Remissinstans

Obos Sverige AB

"Generell kommentar hela remissen: Det är en rejäl skärpning av kravnivån, på nästan samtliga krav. Misstänker att ni fått till er det redan från fler håll. Det är också omfattande krav, som närmar sig Breeam i omfattning, och inte helt harmoniserar med den utveckling vi driver i branschen, vilket gör att det är svårt att uppfylla många av kraven på ett effektivt avseende dokumentation och administration. Sammantaget med den utvidgade omfattningen, skärpning på väldigt många områden och detaljstyrning på sätt som inte synkroniserar med hur beställare och entreprenörer arbetar med avtal och uppföljning, gör att kraven som helhet riskerar att bli mycket

kostnadsdrivande och inte anses möjliga att uppfylla. Ett större omtag krävs med fokus att se vilka krav som verkligen ger miljönytta, och väga krav mot varandra. Ni har gjort ett stort arbete i att ta fram krav i en bransch i utveckling där miljöcertifiering har blivit en hygienfaktor. Många bra initiativ, men justeringar krävs för att nivå och arbetssätt ska fungera fullt ut.

Vi hoppas att ni fortsatt känner ett stöd från branschen och oss Licensinnehavare i utvecklingen av kriterierna. En fortsatt dialog för att stämma av och landa på en rimlig kravnivå är önskvärt från oss licensinnehavare, och ger en smidigare process för både er och oss.

Det finns också en stor risk att det höjda dagsljuskravet, flera kostnadsdrivande krav i kombination med att Miljöbyggnad öppnar för certifiering av hela projekt ger en betydligt minskad efterfrågan på Svanenmärkta byggnader. Det är en viktig balans att få med branschen, och det är en kostnadsfråga i slutändan vad som är rimligt för ett projekt att betala för en miljöcertifiering.

Generell kommentar EU-taxonomin: Kraven i Svanens kriterier bör inte vara högre än det som krävs för bostäder och nivån ""Do no significant harm"" enligt EUs Taxonomi. Flera av kraven har implementerats för områden som inte omfattar bostäder, vilket inte bör vara skallkrav. Vilka områden som man sedan väljer att utveckla och nå högre nivå bör vara valfritt. "

Remissinstans

NCC (SE)

1. There is a constant misinterpretation of the ""O"" point requirements and ""P point requirements. The point system behind the certification should be more clearly explained at the very beginning eg. "The criteria for New Buildings comprise a combination of 48 obligatory points and a maximum of 66 point score requirements. The letter "O" indicates an obligatory requirement that has to be full filled whereas the letter ""P"" identifies a point score requirement that can, but does not have to be achieved.""

2. Summary table of ""O"" points - Obligatory requirements

3. Summary table of ""P"" points - Point Score requirements

Remissinstans

Jytas

Undantagna områden, material och produkter

Under exempel där kemiska krav inte är tillämpliga, men där fortfarande materialkraven gäller, nämner Svanen ytbehandlat stål. Jernkontoret anser att rostfritt stål också tydligt och på samma sätt ska undantas från kemiska krav då legeringarnas inneboende egenskaper inte alls är samma sak som det rostfria stålets egenskaper vad gäller risk för människa och miljö.

Remissinstans

Jernkontoret

I Element Nor både resirkulerbart stål, innestøpnings-gods, og miljøvennlige materialer er spesielt viktige for våre elementer.

Element Nor vil skape tillit ved å praktisere åpenhet om vår miljøpåvirkning og våre planer.

Innkjøp, fabrikk og produksjon er sentral for å kunne påvirke disse krav.

Remissinstans

Element Nor

Bra beskrivningar. Hoppas att materialkraven kring utemiljö har "satt sig".

Remissinstans

PE Teknik & Arkitektur

Mjög gott að fá inn að það sé hægt að votta skrifstofubyggingar og ég hefði viljað sjá að hótél og gistiheimili féllu einnig undir þetta, þar sem það er eftirspurn eftir því og ég hef orðið var við að hótéleigendum finnst skýtið að geta vottað reksturinn en ekki bygginguna. Það vantar einnig skýrar leiðbeiningar varðandi hvernig eigi að meðhöndla það þegar að íbúðarhús eru að hluta til atvinnuhúsnæði og hvaða reglur gildi í kringum það. Ég hef heldur ekki alveg skilið röksemdina að efnakröfur eigi ekki við varðandi jarðvegsrör og af hverju t.d. PVC er leyft. Úrgangsfyrirtækin vilja t.d. ekki fá PVC rör í endurvinnslu en þau samþykkja PE og PP. Það að leyfa PVC er því í andstæðu við markmið um hringrásarhagkerfi.

It is very good to get in that it is possible to certify office buildings and I would have liked to see that hotels and guesthouses also fell under this, since there is a demand for it and I have been told that hotel owners find it strange to get a certification for business in a non-certified building. It also lacks clear instructions regarding how to handle it when the housing estate is partially occupied by commercial housing and what rules apply around it. I have also not fully understood the argument that chemical requirements do not apply to soil pipes and why e.g. PVC is allowed. The waste companies want e.g. do not receive PVC pipes for recycling, but they accept PE and PP. If PVC is allowed, so it's in contrast to the goal of the cycle.

Remissinstans

Visthus

Är det rimligt att ha krav på beslag? Finns det några risker kopplade till det? Förtydliga vad beslag är. Vad är skillnaden på beslag och byggnadsbeslag?

Remissinstans

Bonava Sverige AB

Miljøministeriet støtter, at Nordisk Miljømærkning udvider miljømærkning af byggeri til også at omfatte kontorbyggeri, samt generelt skærpede cirkulære økonomikrav.

Det anbefales allerede nu, at Nordisk Miljømærkning frem mod næste revision begynder at orientere sig mod PEF og den viden, der fremkommer her og er relevant inden for byggeområdet, for på den måde at styrke vidensniveauet. Samtidig anbefales det, at Nordisk Miljømærkning orienterer sig mod LEVEL(s) i forhold til dokumentation af bæredygtigt byggeri.

Miljøministeriet har ingen bemærkninger til høringsforslagets kriteriekrav til træ i Svanemærkets kriterier til nybyggeri.

I høringsteksten (jf. vedhæftede høringsmail) under "Største ændringer" står der, at man har valgt at fjerne krav til indhold af tilsætningsstoffer i beton. Hvilke krav er der fjernet? Hvorfor har man valgt dette?

Det fremstår ikke klart, at bygninger med lang levetid fremmes med et svanemærket byggeri. Forventede levetid bør være en del af "den funktionelle enhed" og kommunikationen til kriterierne.

Remissinstans

Miljöministeriet och Miljöstyrelsen Danmark

The proposed criteria contain essential areas of buildings' climate and environmental impacts, but not all of the requirements are backed up by scientific and transparent evidence of effectiveness. With regard to energy solutions in particular, the grading should take better account of the special characteristics of the national operational environment.

From the perspectives of criteria usability and the related workload, it would be relevant to base the criteria on existing standards verified in Finland.

The EN standard-based national S1 indoor climate classification and M1 emission classification of construction products are used extensively in Finland. The criteria and evaluation methods of these classifications in particular should be taken into account to avoid overlaps and contradictions.

Remissinstans

Rakli ry

The objectives of the Nordic Swan Ecolabel are of great value, and we support them fully with regard to general and environmental sustainability. For the sake of the Nordic Swan Ecolabel's general acceptability, it is paramount that the criteria, their justification, the required documentation and reports and methods are transparent, based on scientific evidence and official standards or generally approved, established EN standard-based national evaluation methods, such as the M1 emission classification of construction products. In addition, the criteria should be realistically achievable, contribute to material neutrality and healthy market competition rather than favour individual materials through the provision of additional points.

The consistency of the criteria in the Nordic countries is important, but it is equally important to take account of the differences between the countries with regard to, for example, material producers and the local availability of recycled raw materials (P11). In addition, the climate declaration of buildings (O7) and the related quality assurance (P5) should be consistent with the national calculation methods and the generally approved EN standards. This also applies to the S1 indoor climate classification and the M1 emission classification of construction products. The common Nordic criteria could be prepared in English and the country-specific criteria translations could include the countries' national viewpoints.

On a general level, the criteria contain obscurities, terminological issues, ambiguities and room for misunderstanding. Consequently, the criteria should be clarified comprehensively. In our statement exercise with our Nordic colleagues, we observed inconsistencies between the language versions, and these caused differences in the interpretation of the criteria. In case consultation is requested for the updated criteria, it would be desirable that any changes are indicated clearly in the criteria documents.

Cooperation across the construction value chain should be promoted in a concrete manner rather than through documentation only. In addition, it would be crucial to develop the database of materials approved for Nordic Swan Ecolabel buildings and its transparency and user-friendliness while supporting the cooperation of operators.

Remissinstans

Saint-Gobain Finland

On a general level, the Nordic Swan Ecolabel criteria have been drawn up carefully and presented mainly in a clear and unambiguous manner.

However, some of the criteria seem ideologically biased so that the requirement concerned does not actually contribute to a positive environmental impact. Such requirements are not beneficial to the recognition enjoyed by the Nordic Swan Ecolabel.

The text contains a few translation errors that should be corrected to avoid any misunderstanding. We also recommend to have the text revised by a proofreader.

Remissinstans

Betoniteollisuus ry

Beijer Bygghmaterial AB arbetar med svanenmärkning av byggnader genom våra kunder och deras beställare. Vi ger råd i val av byggmaterial och förser vår kund med dokument och sammanställningar som erfordras när byggnad ska svanenmärkas. Utöver det så använder vi också HPP då vi har egna varumärken som våra kunder kräver ska vara listade i portalen. Därför är Kriterierna för Svane Märkning av nya byggnader av stor vikt för oss och kommer påverka vårt sätt att sälja byggmaterial framöver. Vi vill vara vår kunds förstahandsval när de ska bygga hållbart och sätter därför stor vikt vid att ha förmågan att stötta vår kund som bygger exempelvis enligt Svane. Kapitel 1 - Vad omfattas av kraven?

Nedan formulering bör förtydligas då det inte framgår om produkterna som räknas in ska inkluderas eller inte, på de andra punkterna under samma rubrik framgår det tydligt om de ska inkluderas eller inte.

”Fast installerade komponenter, inredningar och beslag samt lösa komponenter och inredningar (t.ex. garderober och skåp) som ingår i byggprojektet.” (sidan 9)

➤ Lägg till ord som beskriver inkludering alternativt exkludering i meningen.

HusProduktPortalen - nya version

Vi vill passa på att poängtera vikten av användarvänliga verktyg och system, som hjälper licensinnehavaren att bygga hållbart och inte bara tillför massor av administrativt arbete. Vi anser att HPP är ett dåligt verktyg för alla, dessutom saknas spårbarheten vilket gör att fel produkter medvetet eller omedvetet registreras på varje projekt.

Vi vill anmäla oss som piloter eller referenser till nästa versions verktyg. Ett verktyg måste vara smidigt att använda och det ska vara enkelt att göra rätt. Inte bara för de som jobbar på Svane, utan också för de som ska registrera vad som byggts in och för oss som ska lista våra produkter. Vi vill också ha möjlighet att göra vårt arbete professionellt samtidigt som vi vill uppmuntra till hållbart byggande hos våra kunder, detta är idag omöjligt gällande Svane och framför allt HPP. Det ska vara enkelt att göra rätt så att vi alla kan lägga resurser på att göra bra saker och inte bara bevisa det vi gjort.

- Vi önskar mer samarbete och lyhördhet från fler led i branschen.
- Produkter som ska registreras ska ha ett spårbart nummer, att föredra är Gtin.

Sammanfattning

Vår generella bild är att version 4 kraftigt skiljer sig från version 3, kraven har utökats och skärpts väsentligt vilket såklart gör märkningen ännu starkare men vi riskerar också att se färre Svanen-projekt framöver. Det kommer bli en omställning för branschen som idag inte har storskaliga lösningar inom alla områden, därför otroligt viktigt att administration och bevisning underlättas så att resurser kan läggas på att faktiskt prestera enligt kriterierna. Vi vill också lyfta återvinning och återbruk som vi ser spelar en stor roll i de nya kriterierna, vilket är spännande och positivt, samtidigt som branschen har en hel del arbete framför sig om vi ska klara dessa krav. Att kriterierna också kopplas med EU taxonomin är väldigt bra och kommer troligen vara en stor USP för att välja att bygga Svanen.

Remissinstans

Beijer byggmaterial

[...]the principle that this should be built into the house is being removed. Now there are more stair requirements that do not cover what is built into the house, e.g. fuel on the device.

[...] I am more critical of the structure and I think the Swan is unfortunately approaching Breeam with the claim (although it is not as extensive). It is therefore difficult to comment on individual criteria when I experience that the system is going in the wrong direction.

Remissinstans

Visthus

Allmän reflektion

Svanen borde behålla samma numrering som tidigare, allt blir mycket rörigare då kriterierna byter nummer.

Vilka krav kommer kunna finnas i grundlicensen? Flertalet krav kräver ju konsulttimmar i det specifika projektet.

Många av kraven är kostnadsdrivande och kommer kräva konsulter i varje projekt – då urholkas tanken med grundlicensen som var en av anledningarna till att vi valde Svanen framför Miljöbyggnad.

Vad är nyttan med alla nya krav kontra kostnader och risken för att aktörer väljer bort Svanen?

Vi bygger bostäder för alla, i olika segment och marknader. Även de som inte har möjlighet att köpa en bostad i det dyraste segmentet borde fler få möjlighet att köpa en Svanenmärkt bostad. Som kravförslaget är idag så kommer kostnader öka avsevärt på många håll och det innebär såklart ett högre pris för slutkunden.

Hur ser Svanen på det ändrade läget i världen då det finns risk att fastna vid ex biobränslen som vi inte kommer ha tillgång till, materialbristen, dyrare produkter osv?

Svanen borde fokusera på att välja kriterier som ger mest miljö- och klimatnytta.

En av anledningarna till att vi Svanenmärker våra hem är att Svanenmärkningen hjälper oss att ställa relevanta krav och arbeta med ständig förbättring. Det är helt avgörande att Svanenkraven hjälper oss att fokusera på rätt saker och att de krav som ställs verkligen gör miljö- och klimatnytta. Med tanke på situationen i världen med såväl klimatkris, materialbrist som konflikter så känns detta viktigare än någonsin.

Remissinstans

Bonava

Generella kommentarer: • Konsekvensanalyser borde varit utförda innan remiss, med efterföljande motivering till kravet från Svanen. • Krav behöver alltid vägas mot nytta, att öka det administrativa arbetet/utredningsarbetet och ställa högre krav på material minskar möjligheterna för de många människorna att ha råd med ett boende. • Behov av övergångsregler bör ses över då flera av kraven är kostnadsdrivande och behöver vara kända i tidigt skede. Tydliggör när Svanen-version sätts, projektnämnan? (se ex BBR version i bygglov/tekniskt samråd) • Obligatoriska krav som innebär problem/omöjliggör för vårt byggsystem i betong. • Kraftigt ökade krav som motverkar kvadratsmart boende och ökar kostnaden för kunden. • Teknik som inte finns på marknaden åberopas. • Flertal poängkrav har gått över till obligatoriska krav, är det utfört någon konsekvensanalys? Medför de ökade kostnaderna motsvarande kundvärde? • Sammantaget är ett flertal av kravställningar i ny version enligt remiss inte avvägda för den kvadratsmarta bostaden och den sedan länge beprövade prefabriceringsmetod som används för kvadratsmarta Småhus i Sverige. En produktionsmetod som är efterfrågad för dess effektivitet, produktionsvänlighet både för människan och klimatet samt för dess kvalitetsnivå • Tydligare beskrivning av poängkrav för klimatrelaterade • Remissförslaget är omfattande. Vi har inte kunnat sätta oss in i alla detaljer så detta remissyttrande ska inte ses som komplett.

Remissinstans

Ikano Bostad

INLEDNING Vi ställer oss positiva till att krav uppdateras i syfte att bidra till en hållbar utveckling.

Remissinstans

Nobia

Ett alternativ är att använda en tabell som vid behov kan visas i liggande format, för exempel:

Tabell 6. Remissvar för krav K1 till K5

Krav nr	Typ av kommentar Generell/ Teknisk/ Redaktionell	remissinstans	Remissvar	Uppföljning/Kommentar från NM
K1	Teknisk	Parfymeri AS	Fel standard är använd	Standarden ändras
K2				

GTIN bör vara ett skullkrav. GTIN som identifierare har branschen bestämt att det är den som skall användas och det är en förutsättning för spårbarhet och effektivare datahantering (digitalisering).

Remissinstans

Derome

Del 1 - Allmänna synpunkter

Bygg- och anläggningsbranschen måste ha ett tydligare miljö- och klimatarbete för att uppnå målet om att minska utsläppen med 50 procent till år 2030 och nå klimatneutralitet till 2045. För att nå målet om CO2 behövs bättre samarbete och digitalisering.

Effektivitetsutvecklingen i branschen är förhållandevis låg i jämförelse med andra branscher både i Sverige och internationellt. Bolagen genomför löpande arbete med att utveckla sina egna interna processer men det finns stora brister i att byggprojektens processer inte är effektiva. Genom att bättre utnyttja digitala flöden ges nya möjligheter gällande samarbete och kommunikation och att därmed skapa bättre förutsättningar för hållbart byggande.

Vi vill att Nordisk miljömärkning bidrar till detta.

I och med att kravställningen i Svanen generation 4 medför ökade omkostnader i byggprojekten blir det än viktigare att hitta smarta digitala arbetssätt så att resurserna kan fokusera på det som ger mest miljönytta.

Del 2 - Synpunkter angående behovet av digitalisering

Denna del bidrar med synpunkter och förslag på åtgärder som ökar möjligheten att hantera Svanenkraven/kriterierna digitalt i ett obrutet informationsflöde. Svaret baseras på den information vi har tillgänglig. Vi har ställt frågor om den kommande webbportal för Svanenmärkning som omnämnts vid olika tillfällen, men inte fått några svar. Det kan alltså vara så att våra synpunkter och förslag har hanterats i er kommande webbportal.

Vad är problemet?

Krav i byggprojekt:

- Förekommer i stort antal.
- Kommer från många olika källor (organisationer).
- Struktureras olika beroende på vilken källa som definierat kravet.
- Tillgängliggörs i form av filer i olika format, till exempel PDF eller Excel.

Det här försvårar digitalisering av processen att ställa krav och att kontrollera efterlevnad av krav. Processen förblir istället manuell, händelsestyrd, personberoende och ineffektiv. Det leder till högre kostnader för kravhantering, sämre arbetsmiljö och högre risk när viljan och förmågan att kontrollera efterlevnad sjunker.

Svanen/Miljömärkning Sverige är en del av problemet. Ni är en av många källor till krav som ska hanteras i byggprojekt. Ni strukturerar era kravdefinitioner på ert eget sätt och ni tillgängliggör kraven i form av en PDF-fil. Det är med andra ord svårt att digitalisera era kravdefinitioner och processen med att kontrollera efterlevnad och producera/hantera dokumentation.

Finns det goda exempel att titta på?

I projektet "Systematisk hantering av hållbarhetskrav genom hela byggprocessen" (<https://smartbuilt.se/projekt/informationsinfrastruktur/system-hallbar/>), där Miljömärkning Sverige deltog, togs en prototyp fram för en standard avseende digitalt informationsutbyte av hållbarhetskrav och efterlevnadsdeklarationer. Genom att analysera de vanligast förekommande

kravdokumenten hos kravskapande organisationer har likheter i sättet att definiera och strukturera krav tagits fram. Dessa likheter har samlats i en generisk standardiserad informationsstruktur med tillhörande regler. Från denna har även en generisk digitaliserad informationsstruktur skapats. Den digitaliserade informationsstrukturen möjliggör ett digitaliserat utbyte av krav och efterlevnadsdeklarationer mellan samverkande IT-system. Se <https://smartbuilt.onlineacademy.se/external/listing/5> för en översiktlig beskrivning.

Standarden har implementerats i verktyget InCheck. Här har olika kravdefinitioner lagts in för att kunna hanteras digitalt. Till exempel har Sweden Green Building Council lagt in Miljöbyggnad iDrift. Även era Svanenkrav för tillämpning i Sverige har lagts in i InCheck av Nordr/Björking. Standarden fungerar med andra ord bra för att definiera krav. Den digitala definitionen gör det möjligt att hantera varje enskilt krav som ett ärende där uppgiften att kontrollera efterlevnad och producera dokumentation delas ut till olika ansvariga roller och personer i byggprojekten. Detta har visat sig minska personberoendet, öka arbetsglädjen och tydliggöra risker. Dessutom kan kraven utbytas digitalt mellan system.

Kravstandarden förvaltas och vidareutvecklas idag i projektet "Systematiskt informationsutbyte för cirkulära affärsmodeller" (<https://smartbuilt.onlineacademy.se/external/listing/5>). Det är troligt att 100Gruppen (där ni är medlemmar) efter projektavslut tar över förvaltningen av standarden. Önskemål om förändringar i standarden tas löpande emot.

Hur kan Svanen/Miljömärkning Sverige vara en del av lösningen?

Nordr/Björking vill inte lägga tid på att omvandla Svanenkraven från en PDF-fil till enskilda digitala krav. Vi anser att Miljömärkning Sverige ska göra Svanenkraven tillgängliga digitalt. När kraven görs tillgängliga digitalt, t ex via er kommande webbportal, behöver kravens informationsstruktur följa kravstandarden för att möjliggöra ett obrutet informationsflöde. På samma sätt önskar vi se att ni tillämpar standarden för att möjliggöra digital inrapportering av efterlevnadsdeklarationer för respektive krav.

Vad behöver Svanen/Miljömärkning Sverige tänka på vid digitalisering av kraven?

Eftersom vi redan digitaliserat Svanenkraven vet vi att det går att genomföra. Det finns goda principer att följa i standarden, till exempel:

1. Varje kravdefinition innehåller bara ett enskilt krav som ska kontrolleras. Kravet kan vara i löpande text, uppdelat i en checklista eller avse ett standardiserat värde.
2. Varje krav ska ha en angiven tillämplighet, dvs när, var och hur kravet gäller.
3. Kravet delas upp i fyra delar där så krävs/är möjligt:
 - a. Acceptanskriterium beskriver vad som ska efterlevas/uppfyllas.
 - b. Kontrollmetod beskriver om det finns några villkor kring hur kravets efterlevnad ska kontrolleras.
 - c. Verifieringsmetod/Verifikatmetod beskriver om det finns några villkor kring hur kravets efterlevnad ska dokumenteras.
 - d. Valideringsmetod beskriver om det finns några rekommendationer kring hur kravets påstådda efterlevnad ska följas upp.

Era krav innehåller redan denna typ av information. Det som krävs är att informationen struktureras enligt principerna för att vara möjliga att överföra digitalt. Det behöver inte betyda att ni måste tillämpa dessa principer i ert kriteriedokument som idag används för att definiera kraven.

Remissinstans

Nordr Björking Coresource

Saint-Gobain Sweden AB anser att det är av stor vikt att en miljömärkning av Svanen byggnader baseras på vetenskaplig grund, värnar faktabaserad konkurrensneutralitet och materialneutralitet och innefattar kriterier som är rimliga att uppnå. Vi har anmärkning på följande delar som vi anser bör justeras innan slutgiltig version.

Remissinstans

Saint-Gobain

Användning av begrepp behöver ses över i hela kriteriedokumentet. Dels så att samma begrepp används genomgående i dokumentet där samma sak ska beskrivas (exempelvis byggnadstypen "flerbostadshus" som ibland beskrivs som "lägenheter") och dels att val av begrepp och ord blir rätt för den svenska kontexten (t ex "en deklaration av en byggprodukt" bör vara "byggvarudeklaration")

Kopplat till dokumentationskrav för innehållskraven, t ex "Deklaration från producenten av byggprodukten, byggvaran eller byggmaterialet i enlighet med bilaga 10." Vi förutsätter att Husproduktportalen fortfarande kommer att användas, kan man inte då komplettera i dokumentationskraven med "Produkt har status Listed i Husproduktportalen" eller liknande för att underlätta förståelsen.

Något som är uppskattat med dagens kriteriedokument är det faktum att en Svanenmärkt produkt per automatik uppfyller kraven som ska uppfyllas för att ingå i en Svanenmärkt byggnad. Vi hoppas att det inte är något i förslaget som förändrar det.

Vi ser en stor fördel med om krav kan utformas i linje med andra kravställare, t ex andra miljöcertifieringssystem på den nordiska marknaden, för att underlätta hanteringen av kravställningarna och driva branschens arbete på ett effektivare sätt.

Undantagna områden, material och produkter: I nuvarande kriteriedokument finns skrivningen "Kraven omfattar det som "byggs in"" med, men den skrivningen saknas i remissdokumentet. Innebär detta att alla produkter som används på byggarbetsplatsen och inte byggs in, men som inte är direkt lyfta som ett undantag alltså omfattas av krav? Hur är det med kemiska produkter t ex övrigt smörjmedel, gasol, acetylen, syrgas och andra gaser, bränslen mm? Och andra temporärer som inte är i trä, t ex skyddstäckning i plast, duk osv?

Gällande rostskyddsfärg bör det kanske benämnas med bättringsfärg el liknande så att det tydligt framgår att det bara får användas i små mängder. Kopplat till produkter som används i små mängder så gäller det även t ex flytande metall till bättringsmålning av hissfronter och trapppräcken, produkter/vax för lagning av parkett som skulle kunna vara identifierade som undantag.

"Plastprodukter såsom pallbrickor, plastmellanlägg, markdistanser, böjar, muffar, monteringsdosor, takboxar, in- och utloppsrör för vitvaror och liknande produkter." - Vad menar man med "böjar" och "takbox"?

Om avsnitt på sida 9: Innebär detta att hissar inte omfattas av några krav, inte heller O26 halogenfritt kablage? Det är inte helt tydligt om denna rubrik enbart hanterar materialkraven eller om det gäller alla krav i Svanen i och med att det står: "Följande omfattas inte av något krav:". Beroende på om det är materialkraven eller alla krav så blir det lite förvirrande när det står "Tekniska driftutrymmen" där, men dessa omfattas under O4 Styrning av belysning. Det kanske kan

förtydligas genom att skriva "Följande omfattas inte av något materialkrav" om det är det man syftar på? I övrigt är det väldigt positivt att ha lyft ut detta inledningsvis istället för att hantera det per krav.

Remissinstans

PEAB

Sid 4

Vad är en Svanenmärkt byggnad?

En Svanenmärkt byggnad är ett bra val för både miljön och de som bor i den. Den uppfyller stränga obligatoriska krav för hela byggnadens livscykel, inklusive utvinning och produktion av material, byggprocessen, användningsfasen samt avfalls- och återvinningsfasen.

SVEFFs kommentar: Ovan citerade stycke är svårligen bevisat avseende marknadsföringslagen.

Sid 4

Hjälper till att bevara och förbättra den biologiska mångfalden på byggarbetsplatsen och uppfyller stränga krav ställs på certifierat virke från hållbart förvaltade källor.

SVEFFs kommentar: Ovan citerade stycke är svårligen bevisat avseende marknadsföringslagen.

Sid 5

Svanenmärket klargör vilka miljöbelastningar som är viktigast och visar därmed hur man som företag kan minska utsläpp och resursförbrukning och förbättra sin avfallshantering.

SVEFFs kommentar: Ovan citerade stycke är svårligen bevisat avseende marknadsföringslagen.

Remissinstans

SVEFF

Inställning till remissen

Vi är positiva till förändringarna som helhet då det finns ett stort behov av att flytta gränserna för att driva på utvecklingen mot mer hållbart byggande och hållbara byggnader. Vi är som helhet positiva till kraven P2, P3 och O40.

Våra viktigaste synpunkter handlar om:

- O3 – Energi: Förslag att införa krav på plan för energimätning och mätinsamlingssystem samt rutin för kontroll av energi i drift och förvaltning.
- P4 – Produktion av förnybar energi, och energiåtervinning: Se över om de olika alternativen till poäng leder till rätt syfte.
- O39 – Dagsljus: Vi är positiva till metodförändringen och val av rum, men föreslår att gränsvärdet 1,0% kvarstår. Vi förslår även att reflektionsvärden inte ska begränsas om det går att visa på faktiska reflektionsvärden från leverantör.
- P17 – Solskydd och energieffektiv kylteknik: Förslag på fördelning av poängen för att tydligare premiera passiva lösningar

Remissinstans

Incoord

Svenska institutet för standarder, SIS, har tagit del av remissen och önskar lämna ett yttrande.

SIS yttrar sig i frågor som rör standardisering som process samt hänvisning till standarder och tekniska specifikationer, genom SIS roll som nationellt standardiseringsorgan.

I vår bedömning av remissen har vi ett standardiseringsperspektiv med fokus på märkning av byggnader.

Vi noterar att man hänvisar till standarder som generellt verktyg för mätning, bedömning av kravnivå osv vilket vi ser positivt på. Vi vill förmedla att referenserna generellt är korrekta.

Remissinstans

SIS

För krav som ger ett stort tolkningsutrymme och som måste lösas tidigt i projekten bör det införas förhandsgranskning där man får reda på om tolkningen godtas.

3:e partsgranskning ska räckas att personal är certifierad, att kräva x-antal års erfarenhet är ej relevant.

Remissinstans

Skanska

Remissens inledning; Vi på VVS Fabrikanternas Råd vill uttala vårt stöd till Svanens höjda ambitioner på kvalitet och cirkulär ekonomi. Hållbarhet vilar på att installationer klarar de livslängder som krävs och att de material och produkter som används kan möta stränga krav på vattenläckage och säkerhet. Vi vill gärna se en tydligare definition av begreppet kvalitet när det gäller VVS installationer. Syftar ni på en viss livslängd, en uppsättning egenskaper, säkerhet från vattenläckage eller dylikt?

Generell information; Det finns i sammanhanget anledning att nämna den målkonflikt som kan uppstå mellan klimatavtryck och produktens strävan att inte innehålla oönskade ämnen. Som exempel kan nämnas övergången från dagens mässing till blyfri mässing (under 0,1 viktprocent). Att tillverka mässing ur jungfruliga råvaror genererar ca 8,4 ggr högre klimatpåverkan jämfört med tillverkning genom återvinning, vilket motsvarar en klimatbesparing på ca 3,5 kg CO₂eq/kg (T. Rydberg, IVL Svenska Miljöinstitutet, 2021). Ungefär 90 procent av dagens mässingtillverkning kommer från återvunnet material och det finns ingen kommersiell metod för att rena mässing från bly.

Vid en övergång till blyfri mässing kommer 90 till 95 av det material som kommer in till återvinning att tvingas till deponi, vilket leder till en ungefärlig 90-procentigt användning av jungfruliga material (Uppgifter från Nordic Brass). Vi måste finna ett sätt att bibehålla en hög återvinningsgrad om vi ska kunna uppfylla våra hållbarhetsmål. Det ligger även i linje med EU:s avfallsdirektiv, som ålägger medlemsländerna att vidta nödvändiga åtgärder för att avfall ska genomgå återvinningsförfarandet och undvika att kasserade produkter och material läggs på deponi. Vi vill se ett förtydligande från Svanen på hur målkonflikten mellan materiell innehåll och klimat/miljöpåverkan skall viktas vid produktval.

Områden, material och produkter; Områden, material och produkter som undantas är bland annat installerings-/styrenheter för vatten, ventilation och värme. Vi anser att den gruppen bör tydliggöras bättre genom att ange vilka produkter som ingår.

Remissinstans

VVS Fabrikanternas Råd

Allmänna synpunkter, formalia, m.m.

Svenskt Trä tackar för möjligheten att lämna synpunkter på den kommande versionen av Svanenmärkning för Nya Byggnader. Generellt är det mycket positivt att Svanen erbjuder en uppdaterad bedömning av klimat- och miljömässigt väl utförda byggnadsprojekt. Det bidrar till att fler aktörer inom byggbranschen strävar efter att producera högkvalitativa byggnader för både människor och miljön. Positivt är också att Svanens försökt att anpassa nya och/eller kommande krav från svenska myndigheter eller på EU-nivå om exempelvis taxonomi och cirkulär ekonomi.

1. Texten behöver revideras med avseende på en del slarvfel, upprepade ord, bortglömda meningar (ofullständiga punktlistor), med flera Se bilaga med anmärkningar.
2. Överväg en större maxpoäng vid fler ställen där det är möjligt: t.ex. 3-4 poäng vid P2, 3 poäng vid P3, P9, etc.
3. På samma sätt som yttrycket "ytbehandlat" används för stål, borde på många ställen "beständighetsbehandlat" eller "träskyddsbehandlat" användas istället för impregnerat för träbaserade material, då det beskriver skyddets karaktär på ett mer korrekt sätt. Dessutom lokalt "impregnering" felaktigt i många sammanhang där ämnen används för att öka beständighet hos byggprodukter.
4. Hyggesfritt är odefinierat för många i branschen, och leder till onödig och ej konstruktiv osäkerhet. Skriv istället "hållbart skogsbruk"
5. Vålbefinnande inomhus borde premieras på samma sätt som dagsljus och andra indikatorer för bra inomhusklimat inomhus. Träbaserade och biobaserade material som används som innerbeklädning till innertak, innerväggar och golv är exempel på produkter som bidrar till välbefinnande. Inte minst inom byggnadstyper som förskolor, vårdinrättningar och äldreboenden.

Användningen av "konstruktion" som kan förknippas med den bärande stomme, passar inte i alla sammanhang. I vissa fall är det bättre med exempelvis "byggnadsverk", "byggnadsdel" eller "byggnadskomponent". Ibland verkar man syfta till bygget, byggandet uppförandet med "konstruktion".

Remissinstans

Svenskt trä

Sid 10

För tvåkomponentsprodukter som används vid prefabricering gäller följande: Antingen måste delkomponenterna eller den härdade tvåkomponentsprodukten uppfylla de kemiska kraven.

SVEFFs kommentar: Här borde samma krav gälla för hårdplastprodukter som appliceras på plats. Förutsatt att man använder sig av utbildade entreprenörer. "Tväkomponentsprodukter" bör också

ändras till "kemiskt härdande produkter" då det finns härdande enkomponentsprodukter som härdar med hjälp av exempelvis fukten i luften.

Remissinstans
SVEFF

Avsnitt 1 Vad omfattas av kraven?

- Prefabricering – Det bör tydliggöras att träskyddsmedelsbehandlat och modifierat trä inte omfattas av kraven på kemikalier vid produktion utan endast av krav O31 Önskad ämnen i byggprodukter, byggvaror och material. Träskyddsmedel eller kemikalier som används vid behandling och modifiering av trä är i koncentrerad form vid behandling. Ämnesinnehåll och faroangivelser som gäller för ett kemiskt träskyddsmedel kan därför skilja sig från ämnesinnehåll och faroangivelser för en träskyddsmedelsbehandlad produkt. Förslagsvis läggs punkten "Träskyddsmedelsbehandlat och modifierat trä som uppfyller krav O28" till under de kategorier som är undantagna de kemiska kraven.

Remissinstans
Svenska träskyddsföreningen

Licence types

According to the proposed requirements, it is possible to obtain three different types of licence, depending on the construction project. In reality, a project licence may be the only possible type, as buildings can have a significant number of differences depending on construction site alone.

On-site inspection and other control measures

The proposed requirements state that in connection with handling of the application, Nordic Ecolabelling performs an on-site inspection to ensure adherence to the requirements. For such an inspection, data used for calculations, original copies of submitted certificates, test records, purchase statistics, and similar documents that support the application must be available for examination. Teknologiateollisuus raises the question at this point as to how, for example, is the realisation of moisture prevention at the construction site monitored?

The proposed requirements state that Nordic Ecolabelling can require measurements of relevant parameters in order to verify compliance with local legislation and/or requirements defined in these criteria. In the event that the relevant requirement is not fulfilled, the applicant must pay for the testing and perform corrective measures.

Teknologiateollisuus feels that this section requires further clarification. How could various properties, such as construction-physical functionality or computational efficiency be tested in the finished building?

Remissinstans
Teknologiateollisuus ry

Comments regarding compliance with the EU Taxonomy for sustainable activities

The coverage of the EU taxonomy in the Nordic Swan Ecolabel criteria is a positive development, but consistency with the Finnish classification should be specified. The criteria of the EU taxonomy are new, and their interpretation and application in the national setting is still unclear. It should also be stated where the requirement level of the Nordic Swan Ecolabel criteria exceed the requirements of the EU taxonomy.

Remissinstans

Rakli ry

“The obligatory requirements in the criteria for New Buildings in combination with national legislation cover both the technical screening criteria and the DNSH criteria (Do-No-Significant-Harm in the EU Taxonomy for the construction of new buildings.”

The “best possible interpretation” and applicability of the taxonomy criteria is severely incomplete. The national applicability of these criteria and the taxonomy criteria are examined and interpreted to the best of their abilities by the local legislator, other authorities, various organisations and companies.

Remissinstans

Saint-Gobain Finland

1. Hanteras båda målen (1. Begränsning av klimatförändringarna & 2 Anpassning till klimatförändringarna) i kriteriedokumentet eller är det avgränsat till mål 1 så som vi tolkar det?
2. Det står att enligt den interna bedömning som gjorts så "omfattas" de tekniska granskningskriterierna och DNSH-kriterierna av listade krav i kriteriedokumentet. Det är kanske kopplat till översättningen, men utifrån ordet "omfattar" skulle vi vilja veta om ni anser att kraven i kriteriedokumentet faktiskt leder till att projektet uppfyller EU Taxonomins kriterier.
2. Det behöver vara tydligt vilka obligatoriska krav och poängkrav man behöver uppfylla för att projektet skall uppfylla EU-taxonomin. T ex märka upp med * eller ha en tabell där det tydliggörs.
3. Det vore positivt om ni i kriteriedokumentet lyfte alla DNSH-kriterier och tekniska granskningskriterier för nyproduktion och redogjorde för er interna bedömning av koppling till både lagstiftning och Svanens krav. Vid hänvisning till lagstiftning skulle det också behöva anges vilken del i lagstiftningen för att bli tydligt.
4. Hänvisning till lagstiftning skulle bli tydligare om ni hänvisar till vilken lagstiftning ni anser uppfyller kravet (per land). Titta gärna på Byggföretagens genomförda utvärdering av taxonomin - <https://byggforetagen.se/foretagsservice/amnen/eu-taxonomin/>. Byggföretagens utvärdering pekar på att mycket få kriterier säkerställs automatiskt genom lagstiftning. Detta gäller bland annat #2 Anpassning till klimatförändringar. Ett krav på att utföra en riskbedömning skulle kunna lyftas in i Svanen. Vi ser också ett behov av förtydligande kring hur en riskbedömning skall göras/vad som är en tillräcklig nivå på analys och redovisning. Vi skulle dock gärna se att en branschgemensam standard för detta utarbetas, så att kraven på redovisning inte skiljer sig åt mellan t ex olika certifieringar och att bolagen därmed kan använda samma arbetsmetod/-verktyg i alla projekt som skall leva upp till EU-taxonomin kriterier.

5. Vår tolkning av taxonomins krav gällande tekniskt granskningskriterie #3 är att hela livscykeln ska inkluderas i klimatberäkning, om vår tolkning är rätt uppfyller inte krav O7 taxonomins krav.
6. I krav O7 står "För alla byggnader >5000 m2 måste det dokumenteras att de överensstämmer med bilaga 1 i den delegerade rättsakten om EU:s klimattaxonomi (21 april 2021 eller senare)." Det behöver förtydligas hur detta ska göras, och hör det hemma under detta kravet i Svanen? Bilaga 1 innehåller inte bara krav kopplat till klimatberäkning/-deklaration.
7. Kravet gällande vattenbesparande armaturer i DNSH-kriterie #3 omfattar inte bostäder, hur har ni resonerat kring att kravet i föreslagna Svanenkriterier appliceras även på bostäder då vi har förstått på våra leverantörer att kravet är svårt att uppfylla för vissa blandare för bostäder?
8. Gällande DNSH-kriterie #4 så förespråkar vi att nivån för det obligatoriska kravet sätts till 70% i linje med EU Taxonomin och att ytterligare förbättringar utifrån 70% skulle kunna generera poäng inom ett tillkommande poängkrav. Se fler kommentarer kopplat till krav O12.
9. Vi förespråkar att man lägger det obligatoriska kravet i O3 i linje med det tekniska granskningskriteriet #1 vad gäller behov av primärenergi, alltså 10% lägre än BBR-kravet. Möjlighet att införa poängmöjlighet om man kan visa på ytterligare procentuell förbättring.

Remissinstans

PEAB

Kommer Svanens kriteriedokument verkligen linjera med Taxonomin över tid? Svanens standard skall gälla över lång tid om jag förstått det hela rätt. Taxonomin har däremot har aviserat flera ändringar och systematiskt skärpta krav under de närmaste åren. Kan då Svanen säga att man linjerar med Taxonomin över tid?

Avser Svanen att uppdatera sin standard löpande om Taxonomins krav uppdateras?

Remissinstans

Skanska

Svanemerkets ambisjon om å innfri kravene i taksonomien er veldig bra, men vi mener det er tvilsomt om Svanemerkets tolkning av hva som skal til for å innfri kravene mht energikravene er korrekt.

Vi er kritisk til at Svanemerkeordningen introduserer den såkalte ""Futurebuilt Zero"" metoden, dette forslaget bidrar etter vårt syn til å undergrave arbeidene med standard metodologi innenfor rammen av CEN og ISO de siste 20 årene, og vil så tvil om den faglige enigheten som er etablert over tid.

Vi er positive til at det stilles krav til klimagassutslipp og at sirkulær økonomi nå inngår i kriteriesettet, men også her har vi kommentarer som inngår i de enkelte kapitlene.

Remissinstans

Betong Norge

"The answers in this form are a common answer for the entire JM Group (Sweden, Norway, Finland)

Based on our review of this proposal, we believe that some requirements needs to be rewritten. We want you to send these for consultation again. We are happy to participate and contribute to the design of these requirements before the final version is released.

We do not believe that the Nordic Ecolabel's referral today meets the EU Taxonomy in its entirety. There are requirements in the Taxonomy that are not covered by the consultation (adaptation to climate change, minimum safeguards) and that need to be clarified to enable a comparison. It is desirable to clarify which national legislation is considered to live up to the parts not handled in accordance with the taxonomy. Now it only says ""handled by national law"". We have done a screening of the EU taxonomy and the Nordic Ecolabel criteria, which we are happy to share with you. We will send them to your email.

The general view from JM is that requirements in the EU taxonomy that deal with DNSH must be O-requirements (but not higher than the EU taxonomy) and the significant contribution can be P-requirements.

We have tried to estimate the additional costs to meet the proposed criteria. For the requirements we have been able to quantify it indicates that we will have an additional cost of at least SEK 38,000 per apartment. There are several more requirements we know will cost more but have not been able to quantify yet. We are worried that the Eco Labeling only will be for premium projects if the final version is in line with the proposal

Remissinstans

JM AB

JM konserni on toimittanut raportin EU taksonomiasta ehdotetussa kriteeristössä.

EU taksonomian suhteen pyydämme ilmoittamaan täsmällisemmin, mitkä kohdat uudessa kriteeristössä täyttävät EU taksonomian vaatimukset sekä missä kohtaa Joutsenmerkki-kriteeristö ylittää EU taksonomian vaatimukset. Tarkennuspyyntömme koskettaa erityisesti saastumisen ehkäisyä (mitkä materiaali-/kemikaalikriteerit liittyvät EU taksonomiaan). EU taksonomiaan liittyvät kriteerit tulisi näkemysemme mukaan yhdenmukaistaa EU taksonomian kanssa (esimerkiksi kriteerit O6 ja O12). Tämä vähentää markkinoiden sekavuutta erilaisten viitekehysten kesken. Tällä hetkellä tulkintamme mukaan Joutsenmerkin kriteeristö ei täytä sellaisenaan kaikkia EU taksonomian vaatimuksia (esimerkiksi kriteeri O12). Toisaalla Joutsenmerkki ylittää EU taksonomian vaatimukset (esimerkiksi vedenkulutuksen virtaamavaatimukset eivät kosketa EU taksonomiassa asuinrakennuksia, mutta Joutsenmerkissä EU taksonomian vaatimukset on laajennettu koskemaan myös asuinrakennuksia). JM:n näkemyksen mukaan taksonomian kanssa yhteiset kriteerit tulisi olla yhdenmukaisia taksonomian "Do No Significant Harm" -kriteerien kanssa, jotta hakija voi päättää itse, minkä "Substantial Contribution" -kriteerin mukaan taksonomian kriteerit projektissa täytetään.

The JM Group has provided a report on EU taxonomy in the proposed criteria.

With regard to EU taxonomy, we request that it is stated more precisely which sections of the new requirements fulfil EU taxonomy requirements and which section of the Nordic Swan Ecolabelling requirements exceed EU taxonomy criteria. Our request for clarification particularly concerns pollution prevention (which material/chemical requirements relate to EU taxonomy). Requirements relating to EU taxonomy should, in our view, be harmonised with EU taxonomy (e.g. requirements O6 and O12). This will reduce market confusion within different frameworks. Currently our interpretation is that the Nordic Swan Ecolabelling requirements do not in their current state fulfil all of the EU taxonomy criteria (e.g. requirement O12). Elsewhere, the Nordic Swan Ecolabel exceeds EU taxonomy criteria (e.g. water usage flow rate criteria in EU taxonomy do not apply to residential buildings, but in the Nordic Swan Ecolabel the EU taxonomy criteria are extended to apply to residential buildings also). JM's view is that requirements that align with the taxonomy should be harmonised with the taxonomy's "Do No Significant Harm" criterion so that the applicant

themselves can decide what taxonomy criteria of the “Substantial Contribution” criterion are fulfilled in the project.

Remissinstans

JM Suomi Oy

Writing a response to alignment with Taxonomy here: Excellent initiative! However this raises one issue that is also one of EcoLabel's more difficult issues: the pace of change in the environment along with the pace of change in regulation and even in the conservative building sector is faster than the four year cycle that EcoLabel has for criteria updates. In consideration of what needs to happen in this decade, that should be reevaluated.

Remissinstans

Henning Larsen Architects

”2 EU-taksonomian noudattaminen

Luonnos toteaa:

”Uudisrakennuksia koskevien kriteerien pakolliset vaatimukset yhdessä kansallisen lainsäädännön kanssa kattavat EU-taksonomiassa uudisrakennuksia koskevat tekniset arviointikriteerit ja ”ei merkittävää haittaa” -vaatimukset (Do-No-Significant-Harm, DNSH).

Ota yhteyttä Pohjoismaisen Ympäristömerkinnän kansallisiin organisaatioihin saadaksesi lisätietoja.”

Yleisenä huomiona, että viitatu EU-taksonomian kriteerit liittyvät joulukuussa 2021 hyväksyttyyn ensimmäiseen delegoituun säädökseen (ns. ilmastopaketti). Siinä esitettyjen kriteerien ”tulkinta” ja kansallinen sovellettavuus ovat vielä kesken, joten em. Väittämä kriteerien kattavuudesta on melko uskalias ja kyseenalainen.

Jos viittauksia ”kattavuudesta” käytetään, EU taksonomian suhteen tulisi ilmoittaa täsmällisemmin, mitkä kohdat uudessa kriteeristössä täyttävät EU taksonomian vaatimukset sekä missä kohtaa Joutsenmerkki-kriteeristö ylittää EU taksonomian vaatimukset. Erityisesti tämä on epäselvää saastumisen ehkäisyyn liittyen (mitkä materiaalikriteerit liittyvät EU taksonomiaan).

Jos viittauksia ”kattavuudesta” käytetään, viitatu kriteerit tulisi yhdenmukaistaa EU-taksonomian kanssa (esimerkiksi kriteerit O6 ja O12). Tämä vähentää markkinoiden sekavuutta erilaisten viitekehysten kesken. Tällä hetkellä Joutsenmerkin kriteeristö ei täytä sellaisenaan kaikkia EU taksonomian vaatimuksia (esim. O12) ja toisaalla Joutsenmerkki ylittää EU taksonomian vaatimukset (esimerkiksi vedenkulutuksen virtaamavaatimukset eivät kosketa EU taksonomiassa asuinrakennuksia, mutta Joutsenmerkissä EU taksonomian vaatimukset on laajennettu koskemaan myös asuinrakennuksia).

2 EU taxonomy compliance

The draft states:

The obligatory requirements in the requirements for New Buildings in combination with national legislation cover both the technical screening criteria and the DNSH criteria (Do-No-Significant-Harm) in the EU Taxonomy for the construction of new buildings.

Please, contact Nordic Ecolabelling's national organisations for further information."

As a general observation, the referenced EU taxonomy criteria will join the first delegated act (known as the climate package) approved in December 2021. The "interpretation" of the criteria presented therein and national applicability are still ongoing, so the coverage of the aforementioned criteria is rather bold and ambitious.

If references to "comprehensiveness" are used, it should be stated more precisely with regard to EU taxonomy which sections of the new requirements fulfil EU taxonomy criteria and which section of the Nordic Swan Ecolabelling requirements exceed EU taxonomy requirements. This is particularly unclear when it comes to pollution prevention (which material requirements relate to EU taxonomy).

If references to "coverage" are used, the referenced requirements should be harmonised with EU taxonomy (e.g. criteria O6 and O12). This will reduce market confusion within different frameworks. The Nordic Swan Ecolabelling requirements do not in their current state comply with all EU taxonomy requirements (e.g. O12) yet in some areas the Nordic Swan Ecolabel exceeds EU taxonomy requirements (e.g. water usage flow rate requirements in EU taxonomy do not apply to residential buildings, but in the Nordic Swan Ecolabel the EU taxonomy requirements are extended to apply to residential buildings also.)

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

Betragtningen om affaldshierarkier og hvad der er affaldsmål måtte gerne ensrettes mere, så definitioner matcher EU.

I EU Taksonomien kan man flere stede læne sig op ad byggetilladelsen og det arbejde kommunen udfører i den forbindelse - sikrer at man udnytter dette og ikke skaber ekstra opgaver (fx O36 Ecology report).

Remissinstans

Scandi Byg

Det är positivt att poäng kan erhållas vid nyttjandet av både vatten- och energimärkta sanitetsarmaturer. Vi har dock noterat att era nya kriteriers hänsyn till taxanomin inte gäller kravet på en 70 procentig återvinningsgrad för sanitetsarmaturer. Vi finner det märkligt då taxanomin i så fall kan komma att utgöra en begränsning för Svanen märkta byggnader.

Bilaga 7; Intyg från tillverkaren av kemiska produkter. Om det finns en BVD, som är tredjepartsgranskad och publicerad, så bör denna kunna utgöra ett alternativ till bilaga 7.

Remissinstans

VVS Fabrikanternas Råd

The taxonomy is still evolving, it is early to fix any criteria to it.

Remissinstans

Federation of the Finnish Woodworking Industries

Det er ønskelig og naturlig at krav til Svanemerke bygninger er i tråd med EUs taksonomiforordning.

Remissinstans

Norske Trevarer

Bra att man linjerar med taxonomin. Definition av area krävs. Hur ser man på Levels framåt?

Remissinstans

Stena Fastigheter AB

Det fremgår, at de tekniske screenings kriterier og DNSH kriterier fra EU's Taksonomi er anvendt i høringsudgaven som specifikke produktkrav, fx til cement.

EU's taksonomi er et værktøj til vurdering af, hvorvidt investeringer er "grønne" og som omdrejningspunkt for at store virksomheder kan afrapportere og fremlægge planer for, hvordan de i løbet af en 10 årig periode kan efterleve kriterierne. I sagens natur er screenings kriterierne for fx cement meget ambitiøse (og med rette) i EU's taksonomi. Det betyder dog, at der vil være meget få producenter af cement, der vil kunne leve op til kriteriet om cement taget fra taksonomien.

Remissinstans

DI Byggeri, Træ- og Møbelindustri, Danmarks farve- og Ilimindustri, Aluminium Danmark.

Regarding O7 climate declaration of the building, for buildings >5000m², the consultation version requires that the climate declaration must also be disclosed to investors and clients "on demand," mirroring the climate Taxonomy's weak language on this. Instead, the Nordic Swan Ecolabel for New Buildings should take a stronger stance and require the climate declaration to be disclosed to investors and clients; implementing this change involves deleting "on demand." Mandating this disclosure would help build awareness among key stakeholders regarding emissions over the entire building life cycle. Moreover, such mandatory disclosure is contained in other sections of the Nordic Swan Ecolabel for New Buildings, such as P10.

Remissinstans

Stora Enso

Do not significant harm borde de räckä till som kravställning i obligatoriska krav för svanen.

Contribute borde vara mer upp till företagen och dessa borde vara bättre som poängkrav.

Remissinstans

Besqab

Frábært! Skiptir miklu máli.

Remissinstans
JÁVERK ehf

Kraven i Svanens kriterier bör inte vara högre än det som krävs för bostäder och nivån "Do no significant harm" enligt EUs Taxonomi. Flera av kraven har implementerats för områden som inte omfattar bostäder, vilket inte bör vara skallkrav. Vilka områden som man sedan väljer att utveckla och nå högre nivå bör vara valfritt.

Remissinstans
NCC

Positivt om Svanen gör det möjligt att linjera med EU-taxonomin. Säkerställ att den redovisning som ska tas fram är applicerbar till både Svanen och EU-taxonomin.

Remissinstans
Serneke Sverige AB

Writing a response to alignment with Taxonomy here: Excellent initiative! However this raises one issue that is also one of EcoLabel's more difficult issues: the pace of change in the environment along with the pace of change in regulation and even in the conservative building sector is faster than the four year cycle that EcoLabel has for criteria updates. In consideration of what needs to happen in this decade, that should be reevaluated. And what to do with the Tax that is in hearing now!?

Remissinstans
Henning Larsen Architects

Säkerställ att Svanens krav harmoniserar med EU-taxonomin.

Remissinstans
Bonava Sverige AB

Produktgruppsavgränsning

Permanent komplementbyggnader ska uppfylla samtliga relevanta krav. Går det att förtydliga vad som ingår?

Uteplats, vad ingår här? Altan, terrass, stenläggning?

"Fast installerade komponenter, inredningar och beslag samt lösa komponenter och inredningar (tex garderober och skåp) som ingår i byggprojektet." - Otydlig mening, ingår detta eller ej?

Kommer möjlighet till etappvis certifiering fortsatt att erbjudas? Vårt förslag att det nämns i kriteriedokumentet i sådana fall men att upplägg diskuteras med respektive Svanenhandläggare i samband med ansökan.

Remissinstans

Nordr, Bjerking, Coresource

Bra att göra det tydligt vilka utrymmen som kan undantas. Kan även en reception vara ett utrymme som faller in som ett undantag?

Remissinstans

PEAB

Sid 10

För tvåkomponentsprodukter som används vid prefabricering gäller följande: Antingen måste delkomponenterna eller den härdade tvåkomponentsprodukten uppfylla de kemiska kraven.

SVEFFs kommentar: Här borde samma krav gälla för härdplastprodukter som appliceras på plats. Förutsatt att man använder sig av utbildade entreprenörer. "Tväkomponentsprodukter" bör också ändras till "kemiskt härdande produkter" då det finns härdande enkomponentsprodukter som härdar med hjälp av exempelvis fukten i luften.

Remissinstans

SVEFF

Avsnitt 1 Vad omfattas av kraven?

- Prefabricering – Det bör tydliggöras att träskyddsmedelsbehandlat och modifierat trä inte omfattas av kraven på kemikalier vid produktion utan endast av krav O31 Önskade ämnen i byggprodukter, byggvaror och material. Träskyddsmedel eller kemikalier som används vid behandling och modifiering av trä är i koncentrerad form vid behandling. Ämnesinnehåll och faroangivelser som gäller för ett kemiskt träskyddsmedel kan därför skilja sig från ämnesinnehåll och faroangivelser för en träskyddsmedelsbehandlad produkt. Förslagsvis läggs punkten "Träskyddsmedelsbehandlat och modifierat trä som uppfyller krav O28" till under de kategorier som är undantagna de kemiska kraven.

Remissinstans

Svenska träskyddsföreningen

Vi önskar att man lägger in aspekten kring modulärt byggande. Dvs att man skall kunna svanenmärka en enskild modul som sedan ställs i ett sammanhang med flera andra moduler. Med andra ord så blir inte byggnaden svanenmärkt utan bara det elementet/modulen. På detta sätt kan man svanenmärka byggbodar, tillfälliga moduler för skola, kontor, förskola och andra verksamhetsområden. För oss är detta verkligt cirkulärt byggande när man återbrukar modulen för olika ändamål.

Remissinstans

Algeco

Side 5: Man bør præcisere udtalelserne om gym/fitness. Det er misvisende, at der i den første del af teksten står at gym/fitness faciliteter ikke skal medtages og er fritaget i licensen, men længere nede står der så at gym/fitness skal tages med i kontorbygninger, at gymnastiksale m.m. skal tages med ved uddannelsesinstitutioner.

Side 9-10: (exempted areas, materials and products) Hvad med plastik lister, f.eks. gulvlist, hjørnelister f.eks. ved gipsvægge eller facadeisolering? Skal disse dokumenteres?

Remissinstans

Saint-Gobain Denmark A/S

Kommentarer till de individuella kraven

O1 Overall description of the building

Last bullet "Alternativ för..." is too vague and should either be specified, or dropped.

Remissinstans

MinDörr Osby AB

Det bør opprettes en egen bygningstype: Fritidsbolig. Fritidsboliger er i mange tilfeller annerledes enn småhus, og har ikke permanent beboelse. Dette krever andre krav som er bedre tilpasset bruk av bygg som ikke har permanent bruk.

Remissinstans

FH Gruppen

"Kanske är BOA inte rätt enhet. Istället skriva tex BOA, LOA, Atemp, BTA? Beroende på typ av byggnad och verksamhet så är det olika areor som är intressanta.

Vad menas med antal användare av byggnaden? Om det är bostadshus: är det då antal boende (utifrån schablonsiffror för antal boende/lgh) eller antal lägenheter? Om kontor: är det antal hyresgäster eller antalet personer som jobbar totalt i byggnaden? Om det är en förskola: är det då antal i personalen eller inklusive barn? Räknas besökare till tex kontor in?

Remissinstans

Structor Miljöbyrå

OK, dersom det er arealer som renoveres eller bygges om til boliger – skulle det vært nevnt her ?

Remissinstans

Aspelin Ramm Eiendom

Joutsenmerkitty rakennus

Kriteeriehdotuksessa esitetään, että Joutsenmerkityn rakennuksen energiantarpeen tulee olla alhainen ja vähintään 10 % parempi kuin ”lähes nollaenergiarakennuksissa” (NZEB).

Teknologiateollisuus pyytää pohtimaan, onko tämä käytännössä mahdollista, jos NZEB:ssä ollaan jo liki nollassa.

Ehdotuksessa Joutsenmerkitylle rakennukselle edellytetään hyvää sisäilmastoa, joka ehdotuksen mukaan saavutetaan täyttämällä tiukat vaatimukset mm. kosteudenhallinnalle.

Teknologiateollisuus huomauttaa, että tässä kohtaa vaatimuksena tulisi ehkä ennemmin olla rakennusfysikaalisesti toimivat rakenteet ja liitokset, sillä kosteudenhallinta kuuluisi paremmin ehdotuksen myöhempään kohtaan, jossa käsitellään rakennuksen korkeaa laatua.

Lupatyypit

Kriteeriehdotuksen mukaan rakennushankkeesta riippuen on mahdollista hakea kolmea erilaista lupatyyppiä. Todellisuudessa projektikohtainen lupa lienee kuitenkin ainoa mahdollinen, sillä rakennuksissa on huomattavan paljon eroja jo pelkästään rakennuspaikasta johtuen.

Tarkastus paikan päällä ja muut valvontatoimenpiteet

Kriteeriehdotuksessa esitetään, että Joutsenmerkki tekisi hakemuksen käsittelyn yhteydessä tarkastuskäynnin paikan päällä varmistaakseen vaatimusten noudattamisen. Tällaista tarkastusta varten on esityksen mukaan oltava saatavissa laskelmissa käytetyt tiedot, alkuperäiset kopiot toimitetuista todistuksista, testitulokset, ostotilastot ja vastaavat hakemusta tukevat dokumentit. Teknologiateollisuus nostaa tässä yhteydessä esiin kysymyksen siitä, miten esimerkiksi työmaan kosteudenhallinnan toteutumista valvotaan?

Kriteeriehdotuksessa esitetään, että Pohjoismainen Ympäristömerkintä voi edellyttää tiettyjen parametrien mittauksia varmistaakseen kansallisen lainsäädännön ja/tai näissä kriteereissä määriteltyjen vaatimusten noudattamisen. Jos asiaa koskeva vaatimus ei täyty, ehdotuksessa esitetään, että hakijan on maksettava testaus ja suoritettava korjaavat toimenpiteet.

Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan tämä kohta vaatisi vielä tarkennusta. Miten erilaisia ominaisuuksia, kuten vaikkapa rakennusfysikaalista toimivuutta tai laskennallista tehokkuutta voidaan testata valmiista rakennuksesta?

Nordic Swan Ecolabel building

The criteria proposal states that a Nordic Swan Ecolabel building should have a low energy demand that is minimum 10% better than “nearly zero-energy buildings” (NZEB). Teknologiateollisuus requests that thought is given to whether this is possible in practice, if an NZEB is already almost zero.

In the proposal, a Nordic Swan Ecolabel building is required to have good indoor environment that, according to the proposal, is achieved by setting stringent requirements on e.g. moisture prevention.

Teknologiateollisuus points out that in this section, the requirement should perhaps be more concerned with structures and joints that operate in a construction-physical way, and moisture prevention would be better suited to a later section of the proposal which deals with the high quality of the building.

Licence types

According to the proposed requirements, it is possible to obtain three different types of licence, depending on the construction project. In reality, a project licence may be the only possible type, as buildings can have a significant number of differences depending on construction site alone.

On-site inspection and other control measures

The proposed requirements state that in connection with handling of the application, Nordic Ecolabelling performs an on-site inspection to ensure adherence to the requirements. For such an inspection, data used for calculations, original copies of submitted certificates, test records, purchase statistics, and similar documents that support the application must be available for examination. Teknologiateollisuus raises the question at this point as to how, for example, is the realisation of moisture prevention at the construction site monitored?

The proposed requirements state that Nordic Ecolabelling can require measurements of relevant parameters in order to verify compliance with local legislation and/or requirements defined in these criteria. In the event that the relevant requirement is not fulfilled, the applicant must pay for the testing and perform corrective measures.

Teknologiateollisuus feels that this section requires further clarification. How could various properties, such as construction-physical functionality or computational efficiency be tested in the finished building?

Remissinstans

Teknologiateollisuus ry

It's good and simple to have a form to fill in (appendix 1), so that all required overall 38ecycling38ti are 38ecycling. Maybe something electronic where you could attach the drawings to the same form as attachments. I think this overall 38ecycling38t is a good new part.

Remissinstans

Teijo-Talot OY

Detta är en affärsmässig aspekt mellan hyresvärd och hyresgäst, med väldigt marginell, om någon, miljöpåverkan.

Med anledning av detta bör man heller inte ha någon kravställning ang mätning av verksamhetsel.

Remissinstans

Veidekke Entreprenad

Avseende dokumentation som ska anges enligt bilaga 1: om motsvarande uppgifter finns i loggbok bör loggboken kunna användas som verifikat.

Remissinstans

IVL Svenska Miljöinstitutet

The last point needs to be clarified: "Options for various layouts, materials or fittings".

Remissinstans

JM AB

"Pyydämme selventämään, mitä tarkoitetaan vaatimuksen viimeisellä kohdalla: "Vaihtoehdot erilaisille pohjaratkaisuille, materiaaleille tai kalusteille". Aikaisemmassa versiossa on maininta, että halutaan kohteen myynti- tai ennakkomarkkinointiesite – tarkoitetaanko tällä samaa asiaa?

We request clarification of what is meant by the requirement's last point: "Options for various layouts, materials or fittings". The previous version mentions that the site's sales or advance marketing brochure is required – does this mean the same thing?"

Remissinstans

JM Suomi Oy

«Totalt areal 7050 m2; kantine; møterom
- 50 personer inni bygget; 10 av dem kontor plass plass. »

Remissinstans

Element Nor

1. Se över val av ord för att vara anpassat till begrepp på den svenska marknaden – t ex fundament som bör vara grundläggning?
2. Punkterna som ska redovisas för detta krav är formulerade på ett tydligare sätt i nuvarande kriteriedokument.
3. Antal kvadratmeter (SE: BOA) – bör för Sverige kompletteras med LOA och eventuellt BTA som tillägg.
4. Vi har under hantering av remissen sett att man gjort olika tolkning av "System för att säkerställa att kontorsbyggnader har individuell elmätning för varje uthyrningsbar enhet eller åtminstone varje våning". Förtydliga om lägstanivån är mätning per våning eller per uthyrningsbar enhet.

Remissinstans

PEAB

O2 Points achieved

"I do think the minimum scores should be increased. A total of 66p can be achieved, and only 28 is needed. And if we get into the details, the "maximum 14p" in the category of certified products is reached even though 25p in that category do not meet the requirements.

In fact, it may be enough to have as little as 8p out of 39p in the product category and still get the label although the building has failed more than ¾ of the requirements.

I suggest that a major shape up of the requirements are needed in order for Svanen to be the progressive force needed to make a difference and moving the borders of sustainable buildings. Why accept less than half of the points to label a building?"

Remissinstans
MinDörr Osby AB

DK/SE/NO: Minimum 8 points. Within windows and outer doors the point system at present where no Danish products is included in the "swan" scheme, reward products from Sweden and Norway. In consideration that the Danish Board voted "no" to the criteria's for windows, due to the lack of ambitions regarding the use of quality wood with no vacuum impregnation, it seems that the point system could promote windows with a lower environmental standard in Denmark

Remissinstans
VinduesIndustrien

Etter vår vurdering vil økningen av antall poeng og fokus på poengkrav, bidra til å sikre miljøriktige valg i det enkelte Svanemerke prosjektet, ytterligere.

Remissinstans
Gjensidig Forsikring

Generelt ville vi gerne, hvis mængden af pointkrav blev reduceret og forsimplet. Det er reelt svært at gennemskue hvad der ligger i de forskellige beskrivelser. På nuværende tidspunkt har vi svært ved at opnå tilstrækkeligt med point, men der kan ligge nogle muligheder i de krav vi måske ikke har forstået godt nok for at nå tilstrækkelig score. Der er behov for nærmere introduktion til hvad der ligger under de nye krav og hvordan de kan imødekommes. "

Remissinstans
Scandi Byg

Vid bostadsförsäljning så använder man i regel en basnivå med 1 eller 2 uppgraderingsmöjligheter på inredning och tillval. Produkter med bästa energimärkningen är i regel högre specificerade än dagens sortiment inom nybyggnation. Med de föreslagna nivåerna för energimärkning finns inte möjligheten att kunna erbjuda 2 eller 3 nivåer på vitvaror inom samma varumärke. I förslaget på poängberäkning i 089 / 12 januari 2022.0 föreslås att vitvaror endast ska ge poäng om de är inom den bästa klassen på marknaden alternativt 2 klasser bättre än den klass som anges i tabell 3. Att samtidigt höja baskravet för svanemärkt byggnad och öka utvärderingskravet för att få

poäng för vitvaror i projekten riskerar att ta bort incitamentet till att lyfta sig över baskrav. Vårt förslag för vitvaror är att behålla utvärderingskravet med en energiklass bättre än baskraven.

Remissinstans

Electrolux HemProdukter AB, Electrolux Home Products Norway AS, Oy Electrolux Ab, Electrolux Home Products Denmark A/S

P12: a wooden building has about 20-30 % lower carbon footprint compared to similar building out of concrete. The points are low compared to the decrease of climate impacts that wood brings. If you propose that the maximum of points is 3+3+3 p, then it is ok.

Remissinstans

Federation of the Finnish Woodworking Industries

Point charts are informative and unambiguous. The template on 41ecyclin 2 is good. But how are the points certified? What 41ecycl be 41ecycling41 on household appliances, biodiversity, 41ecycling etc?

Remissinstans

Teijo-Talot OY

Det bør være tydelig hvilken kategori studentboliger skal plasseres i. Det nærmeste vil være leiligheter, men studentboliger vil ofte være en enklere variant. Studentboliger består av sammensatte enheter med enkeltleiligheter, parhybler og kollektiv, slik at boligenhetene vil ikke være rene leiligheter.

Remissinstans

Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim

Under P13 ligger det en formulering om at man for P13 må oppnå et minste antall poeng. Denne formuleringen kan gjerne gjentas her ettersom kravet er «halvobligatorisk».

Remissinstans

Norske Trevarer

Höga krav för poäng, krångligare än tidigare för överblick. Men bra att de ligger tillsammans med de obligatoriska krav som de tillhör. Svårt att få överblick och göra en konsekvensanalys utifrån kostnader.

Vi har inte sett en efterfrågan på Svanenmärkta kontorsbyggnader. Men ser förvaltningsfördelar när vi bygger med samma kriterier i flerbostadshus och kontor.

Remissinstans

Stena Fastigheter AB

Yleisenä huolena on esitetty, että vaadittua pistemäärää ei pystytä keräämään kokoon nykytilanteessa.

Pisterajaa tulee laskea, mahdollisuuksia kerätä pisteitä lisätään ja osa uusista pakollisista kriteereistä vaihdetaan pistekriteereiksi.

Moni pisteistä on tällä hetkellä sisällöltään melko turha pistekriteeri, jossa pisteitä saadaan tilaamalla konsultilta jokin selvitys (esim. P3, P5) ja tämä nostaa Joutsenmerkki-kriteerin hankkimisen hintaa huomattavasti lisäämättä aidosti kyseisen projektin ympäristöystävällisyyttä. Olisi järkevämpää suunnata kriteerit toimiin, joilla on vaikutusta itse projektiin.

A common concern has been presented that the required number of points cannot be attained in the current situation.

The points threshold should be lowered, the possibilities to gain points should be increased, and some of the new mandatory criteria should be changed to points criteria.

Many points are currently rather redundant requirements with regard to their content, with points awarded by ordering a report from a consultant (e.g. P3, P5) and this significantly raises the price of fulfilling a Nordic Swan Ecolabel requirement without genuinely increasing the project's eco-friendliness. It would be more sensible to direct the criteria at measures that would themselves have an impact on the project.

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

The low number of points available for "renewable carcass, another or inner walls" is not proportional to the significant climate benefits provided through wood construction. Substituting mass timber in place of conventional building materials can lower construction phase emissions by 69%, according to a 2020 peer-reviewed meta-analysis: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666165920300260>. Thus, it would be more appropriate to have renewable materials as one of the higher point categories.

Remissinstans

Stora Enso

Tycker generellt att saker som gör mycket positiv miljö eller klimatnytta borde ge mera poäng dvs viktningen över miljönytta och även kostnad borde ge många poäng. Många delar är kostsamma och ger inte så många poäng. När det gäller taxonomin så s"ulle "Cont"ibute" vara olika poäng man kan ta i istället för obligatoriska krav.

Remissinstans

Besqab

Okkur finnst þessar stigakröfur of miklar og óttumst að það verði mjög erfitt að ná þeim. Er sambærilegur fjárhagslegur hvati að fara í ýmsar stigakröfur sem snúa t.d. að orkusporun og sorpminnkun/endurnotkun hér á landi og á hinum Norðurlöndunum? Er hringrásarhagkerfið komið lengra á hinum Norðurlöndunum?

Remissinstans

JÄVERK ehf

We believe that it is a too high level of points, it will be difficult and cost-driven to manage. Today we can only guarantee that our concept (Sweden, Norway and Finland) can manage 4 points. It will be possible in a year or two to manage 18-20 points at a concept level with changes that are costly.

Read our specific comments on each point requirement.

Remissinstans

JM AB

AS holder of a swan licens for chemical building produc43ecycling43iciate the push/extra point which canothercieved from use of swan labelled products.

Remissinstans

Dana Lim A/S

Emme pysty keräämään vaadittua pistemäärää kokoon nykytilanteessa. Tällä hetkellä konseptimme (Ruotsi, Norja ja Suomi) saavuttaa 4 pistettä. 18-20 pistettä on mahdollista saada kokoon kalliilla muutoksilla.

Ehdotamme, että pisterajaa lasketaan, mahdollisuuksia kerätä pisteitä lisätään ja osa uusista pakollisista kriteereistä vaihdetaan pistekriteereiksi.

Osa pistekriteereistä on vaikuttanut mielestämme ”turhilta” siinä mielessä, että pisteitä saadaan tilaamalla konsultilta selvitys (esim. P5, P14) ja tämä nostaa Joutsenmerkki-kriteerin hankkimisen hintaa huomattavasti lisäämättä aidosti kyseisen projektin ympäristöystävällisyyttä. Olisi toivottavampaa suunnata kriteerit toimiin, joilla on vaikutus projektiin. Ehdotetussa kriteeristössä JM Suomen olisi pakko tilata nämä selvitykset saadakseen pisteitä kokoon.

We are unable to obtain the required number of points in the current situation. Currently, our concept (Sweden, Norway and Finland) achieves 4 points. It is possible to achieve 18-20 points with expensive modifications.

We suggest that the points threshold should be lowered, the possibilities to gain points should be increased, and some of the new obligatory requirements should be changed to points requirements. Some of the points requirements felt “unnecessary” to us in that the points are attained by ordering reports from consultants (e.g. P5, P14), and this significantly raises the price of fulfilling the Nordic Swan Ecolabel requirement without genuinely increasing the environmental friendliness of the project in question. It would be more sensible to direct the requirements at measures that would themselves have an impact on the project. In the proposed requirements, JM Suomi would have to order these reports in order to score the points.

Remissinstans

JM Suomi Oy

Svårt men inte omöjligt att uppnå 22 poäng för bostadsprojekt. Kravet på 25 poäng är väl högt, och inte helt rimligt.

Det är många poängkrav som är svåra att förutse om det går att ta poäng. Dels pga hur poängkraven är formulerade, och det är oklart om vi kan få poäng. Det är även svårt att bedöma om kraven går att uppnå i hela Sverige, om leveranskedjor för till exempel återtagningssystem mm finns överallt.

Remissinstans

NCC

1. First sentence should explain the point system eg.:

There are 48 "O" Obligatory points and 66 "P" Point Scores.

All 48 "O" points 44ecycling be fulfilled a 44ecyclist a minimum number of "P" points of all 66 "P" points have to be "achieved."

2. "Table 2" would make more sense to "a" "Table 1" as it gives an overview of all possible 66 "P" points to achieve. Current "Table 1" describes the minimum points however it is unclear that all those points relate to the total of 66 possible "P-points".

Remissinstans

Jytas

Delade ytor och funktioner bör läggas till som ett poängkrav

Electrolux Professional vill lyfta fram att även design och systemval bör beaktas och kunna vara poänggivande i kriterierna. Till exempel bör system med delade lösningar istället för lösningar i varje lägenhet ge högre poäng om de sänker miljöbelastningen på ett signifikant sätt i ett livscykelperspektiv.

För att uppnå detta bör ett område "Delade ytor och funktioner" läggas till poängkraven utöver områdena som finns i befintligt förslag: Energi och Klimat, Resurseffektivitet/cirkulär ekonomi, Miljömärkta produkter, Biologisk Mångfald, Inomhusklimat och Innovation och gröna initiativ.

Som exempel kan nämnas att val av gemensamma tvättstugor istället för tvättutrustning i varje lägenhet har betydligt lägre miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv. Detta beror på lägre materialåtgång eftersom färre enheter behöver tillverkas och eftersom enheterna i högre utsträckning kan designas för att kunna repareras, underhållas och uppgraderas istället för att ersättas med nya. Det beror också på minskat behov av våtrumsvyta i fastigheten totalt.

Remissinstans

Electrolux Professional AB

Ser en risk för att det kan bli svårt att uppnå för vissa byggnader, beroende på typ av projekt och dess förutsättningar och därmed risk att det skulle kunna bli begränsande och/eller kostnadsdrivande med så pass hög kravgräns på antal uppnådda poäng.

Remissinstans

Serneke Sverige

AB

Krav P1 är så tufft så att det i praktiken kan strykas.

Krav P2 kan strykas avseende köksblandare eftersom de inte finns i Energiklass A.

Krav P10 hade varit positivt att kunna ta fler poäng på. Återbruk "r" framtiden. "

Remissinstans

PE Teknik & Arkitektur

Önskar ett betygssystem som visar hur många poängkrav byggnaden uppnått, liknande BREEAM och MiljöByggnad, så att projekt som uppnår många av poängkraven premieras.

Remissinstans

Wästbyg

Som byggsystemen för flerbostadshus och småhus ser ut idag kommer vi inte klara poängkravet. Självklart bör kraven skärpas men många av de poängkrav som finns i remissen kommer att driva en hel del kostnader, t.ex. konsult- och specialistkostnader. Positivt med större fokus på miljömärkta produkter, däremot är det ett kostnadsdrivande och utmanande krav att klara.

Remissinstans

Bonava

O3: Just nu siktar vi på Ikano mot 10% förbättring av BBR kravet på specifik energianvändning. 15% förbättring kan leda till högre byggkostnader och eller klimatbelastande material. I remissversionen framgår inte tydligt vilket BBR som gäller i Sverige. Är det någon specifik BBR version eller den BBR version som projekt är anmält efter? Behöver förtydligas och påverkar också resultatet.

Remissinstans

Ikano bostad

Uppnådda poäng. Med nya poängsystemet når Nordr 13-14 poäng med det man normalt uppnår idag. Det kommer vara en utmaning att hitta nya poäng att uppnå och att komma till kravnivån 25p.

Remissinstans

Nordr, Bjerking, Coresource

1. Beskrivningstexten för Table 2 blir förvirrande då man använder begreppet "miljömärkta produkter" och troligtvis syftar på miljömärkta byggnader, men det går att förväxla med poängområdet Miljömärkta produkter.
2. Vi har inte märkt med att under remisstiden landa i rimligheten i antal kravställda poäng per byggnadstyp utifrån de krav som är formulerade. Har en sådan analys gjorts för att säkerställa att det går att uppfylla och att det är tillräckligt utmanande?

Remissinstans

PEAB
